

Årsberetning 1992

Pengeinstitutankenævnet

Pengeinstitutankenævnet

Sekretariat:

Østerbrogade 62, 4. sal, 2100 København Ø
Tlf. 35 43 63 33 · Giro 4 16 34 00

1

Hermed afgives Pengeinstitutankenævnets årsberetning for 1992, jf. Ankenævnets vedtægters § 10, stk. 3.

- 0 - 0 - 0 - 0 -

I årsberetningerne for tidligere år har jeg særligt fremhævet bl.a. spørgsmål vedrørende kaution, gebyr, pengeinstitutters generelle informationsniveau over for kunderne og fondshandel. Ankenævnet modtager fortsat et stort antal klagesager indenfor disse emner, og ikke mindst kautionssager belaster Ankenævnets kapacitet og sekretariatets sagsforberedelse i betydeligt omfang.

I årets løb har Ankenævnet behandlet et stigende antal sager om spørgsmål, der opstår i forbindelse med omprioritering/omsætning af fast ejendom. Pengeinstitutterne forestår her helt nødvendige dele af gennemførelsen af disse sagers ekspedition. Der er tale om et for den almindelige kunde vanskeligt og uoverskueligt område, hvor en kyndig rådgivning og information om, hvad der bør foretages, og om sagernes ekspeditionsforløb er nødvendig. Der kan være tvivlsspørgsmål om, hvis ansvar det er at rådgive kunden f.eks. med hensyn til foretagelse af kurssikring, salg af pantebreve m.v., og det kan være svært for kunden at vurdere, om den modtagne rådgivning er uafhængig eller bestemt af rådgiverens egen forretningsmæssige interesse. Kunden vil utvivlsomt have den forudsætning, at rådgivningen skal være til hans/kundens fordel, og således neutral i forhold til de interesser, rådgiveren måtte have. Det er af væsentlig betydning, at rådgiveren, hvad

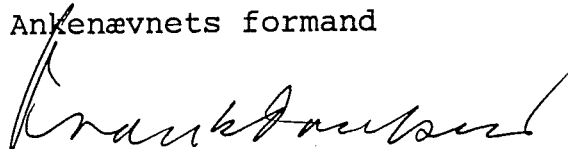
enten der er tale om et pengeinstitut eller en ejendomsformidler, lever op til denne - vigtige - forudsætning.

Som det fremgår andetsteds af årsberetningen, har jeg besluttet at fratræde som formand for Ankenævnet med udgangen af marts måned 1993. Jeg føler trang til på falderebet at give udtryk for glæde over den positive vilje, der såvel fra forbrugersiden som fra pengeinstitutterne har været til stede for at medvirke til at sikre, at Ankenævnet er kommet til at virke på en hensigtsmæssig og for de involverede parter forhåbentlig tilfredsstillende måde.

Jeg har tillid til, at Ankenævnet nu er så rodfæstet, at det også i fremtiden vil løse sine opgaver til gavn både for pengeinstitutternes kunder og pengeinstitutterne selv.

København, den 3. februar 1993

Ankenævnets formand

I N D H O L D S F O R T E G N E L S E

1.	Ankenævnet, dets medlemmer og medarbejdere.....	4
2.	Ankenævnets kompetence m.v.....	5
3.	Statistik m.v.....	7
4.	Udvalgte kendelser.....	8-65

Bilag:

Ankenævnets vedtægter.....	66-74
----------------------------	-------

1. Ankenævnet, dets medlemmer og medarbejdere.

Pengeinstitutankenævnet blev stiftet i 1988 af Den Danske Bankforening, Danmarks Sparekasseforening, (nu Finansrådet - Danske Pengeinstitutters Forening), Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet og påbegyndte sin virksomhed den 1. august 1988.

Ankenævnet er i medfør af forbrugerklagenævnslovens § 12, stk. 2, godkendt af Forbrugerklagenævnet til at behandle klager i overensstemmelse med § 2 i sine vedtægter, jf. nærmere nedenfor. Ankenævnets vedtægter er optrykt som bilag til denne årsberetning.

Der er i 1992 ikke sket ændringer i sammensætningen af Ankenævnets formandskab. Ankenævnets formand, retspræsident Frank Poulsen, Sø- og Handelsretten, har meddelt, at han pr. 1. april 1993 ønsker at fratræde. Ankenævnets stiftere har herefter med virkning fra samme tidspunkt udpeget Ankenævnets hidtidige næstformand højesteretsdommer, dr.jur. Peter Blok, Højesteret og landsdommer Niels Waage, Østre Landsret til henholdsvis formand og næstformand for Ankenævnet.

Af Ankenævnets fjorten medlemmer er otte udpeget af Finansrådet (efter aftale med Sammenslutningen Danske Andelskasser) og seks af Forbrugerrådet. I den enkelte sags behandling deltager foruden formanden eller næstformanden to medlemmer udpeget af pengeinstitutsektoren og to medlemmer udpeget af Forbrugerrådet.

Som medlemmer af Ankenævnet har i 1992 fungeret:

Udpeget af Finansrådet - Danske Pengeinstitutters Forening:

Regionsdirektør Jørn Rytter Andersen, Sparekassen Nordjylland
Direktør Bjørn Bogason, Bikuben
Direktør Gert Bo Gram, De Danske Provinsbankers Forening
Afdelingsdirektør Allan Pedersen, Den Danske Bank
Juridisk chef Peter Stig Hansen, Jyske Bank
Underdirektør Niels Bolt Jørgensen, Unibank
Chefjurist Erik Sevaldsen, Den Danske Bank

Underdirektør Ole Simonsen, Unibank

Udpeget af Forbrugerrådet:

Formand Niels Busk, LLO i Hovedstaden

Afdelingsleder, cand.polit Søren Geckler, Forbrugerrådet

Lektor Peter Møgelvang-Hansen, Handelshøjskolen i København

Formand Kirsten Nielsen, Forbrugerrådet

Sekretariatschef Lars Pedersen, De Samvirkende Invalideorganisationer

Sekretariatschef, cand. oecon. Jørn Ravn, Teknologinævnet har fungeret som suppleant, og er fra 8. december 1992 udpeget som medlem af Ankenævnet.

Ankenævnets sekretariat har i 1992 beskæftiget følgende medarbejdere:

Sekretariatschef, cand.jur. Henrik Davidsen

fuldmægtig, cand.jur. Merete Hjetting

sekretær Ulla Buch

sekretær Anette Sørensen (fra 1. november 1992)

sekretær Nini Kristensen (fra 1. december 1992) (deltid)

sekretær Inge-Lise Kastrup (indtil 31. oktober 1992)

sekretær Anne Schmidt (barselsvikar indtil 31. august 1992).

2. Ankenævnets kompetence m.v.

Som nævnt ovenfor er Ankenævnet oprettet i medfør af forbrugerklagenævnsløven.

Bestemmelserne om Ankenævnets kompetence findes i vedtægternes §§ 2-5 og 7.

Efter § 2, stk. 1, behandler Ankenævnet klager over "danske pengeinstitutter og deres herværende datterselskaber." Ankenævnet har i anledning af en konkret forespørgsel udtalt, at man anser sig for kompetent til at behandle klager over pengeinstitutter, der ikke er medlem af nogen af stifterorganisationerne, hvilket

gælder visse mindre sparekasser og andelskasser. Som følge af sammenhængen med forbrugerklagenævnsloven omfatter Ankenævnets kompetence dog ikke pengeinstitutter, der er hjemmehørende i Grønland og på Færøerne. Med hensyn til datterselskaber kan det nævnes, at Ankenævnet har behandlet klager over bl.a. finansieringsselskaber.

Ankenævnet behandler, jf. § 2, stk. 2, klager vedrørende private kundeforhold. Klager fra erhvervsdrivende kan dog behandles, såfremt de ikke adskiller sig væsentligt fra klager vedrørende privatkundeforhold.

Ankenævnet opfatter det endvidere som en betingelse for sin kompetence - som ikke er nævnt i vedtægterne, men som følger af sammenhængen med forbrugerklagenævnsloven - at en klage angår en konkret formueretlig tvist. Dette indebærer, at forespørgsler og klager af anden art, herunder om tilsidesættelse af god pengeinstitutpraksis, ikke vil blive realitetsbehandlet, med mindre der samtidig foreligger en konkret formueretlig tvist.

Finanstilsynet, som indtil Ankenævnets etablering behandlede klager over pengeinstitutter - også sådanne, som efter det ovenfor anførte falder udenfor Ankenævnets kompetence - behandler ikke længere klagesager, men vil fortsat besvare spørgsmål, der som led i forberedelsen af en retssag stilles til det med vedkommende rets godkendelse.

Efter vedtægternes § 5 kan Ankenævnet ikke behandle klager vedrørende sager, som er afgjort ved bl.a. endelig dom.

Med hensyn til klager, der vedrører sager, som verserer ved domstolene, gælder efter retsplejelovens § 361, at vedkommende ret på begæring kan træffe bestemmelse om sagens forelæggelse for Ankenævnet. Dette indebærer, at en klage, der indsendes af en part udenom retten, vil blive afvist.

De i §§ 2-5 nævnte forhold påses af Ankenævnets sekretariat, som efter vedtægternes § 6 kan afvise klager, der af en af de nævnte

grunde utvivlsomt falder udenfor Ankenævnets kompetence.

Efter § 7 kan Ankenævnet - i modsætning til sekretariatet - afvise sager, der på grund af usikkerheden om bedømmelsen af de fremkomne faktiske oplysninger eller af andre særlige grunde findes uegnede til behandling i Ankenævnet. Såfremt der efter den sagsforberedelse, som er mulig efter de regler, der gælder for Ankenævnets virksomhed, mangler faktiske oplysninger, som kan være af betydning, og som må antages at kunne tilvejebringes f.eks. i form af parts- og vidneforklaringer, vil dette i almindelighed medføre, at klagen afvises. Derimod vil parternes afvigende opfattelse af et hændelsesforløb ikke afskære Ankenævnet fra at realitetsbehandle sagen under anvendelse af sædvanlige bevis(byrde)regler, hvis sagen anses for tilstrækkelig oplyst.

3. Statistik m.v.

Antallet af klagesager siden nævnets etablering i 1988 har været således:

1988:	278	1991:	622
1989:	498	1992:	678
1990:	530		

Af de i 1992 indkomne 678 sager verserede ved årets udgang 229 sager, mens de resterende 449 sager, tillige med 214 af de pr. 1. januar 1992 verserende 217 sager indkommet i 1990 og 1991, eller i alt 663 sager blev færdigbehandlet i 1992.

Af de 663 behandlede sager blev i alt 71 afsluttet med sekretariatets afvisning efter en eller flere af bestemmelserne i vedtægternes §§ 2-5 eller af ordensmæssige grunde (manglende indbetaling af gebyr m.v.), mens Ankenævnet afviste yderligere 16 sager. 45 sager blev afvist af Ankenævnet under henvisning til vedtægternes § 7, stk. 1. I alt 141 sager bortfaldt i medfør af vedtægternes § 8, stk. 4, om opfyldelse eller forlig.

I alt 390 sager blev realitetsbehandlet i 1992. Sagernes udfald

var således, idet tallene for 1989-91 er medtaget til sammenligning:

	<u>1989</u>	<u>1990</u>	<u>1991</u>	<u>1992</u>
Klager fuldt medhold	50	57	56	54
Klager delvist medhold	26	32	46	78
Pengeinstituttet medhold	198	184	190	258

I 14 tilfælde har et pengeinstitut givet underretning om, at det ikke agter at efterleve en kendelse, som har givet klageren helt eller delvis medhold, jf. herved vedtægternes § 11, stk. 2. I 3 af disse har klageren begæret bistand til sagens indbringelse for domstolene, jf. forbrugerklagenævnslovens § 10, stk. 2.

4. Udvalgte kendelser.

På de følgende sider er i forkortet form gengivet nogle af de af Ankenævnet i 1992 afsagte kendelser. Udvalget er foretaget af sekretariatschefen i samråd med formanden og næstformanden. Det er tilstræbt at medtage kendelser, der er af en vis principiel og almindelig interesse, og som må formodes at ville blive retningsgivende på de områder, de omfatter, for Ankenævnets fremtidige praksis.

Kendelse af 26. oktober 1992 i sag nr. 503/90 (Udlån. Inkassorente. Oplysning om renter og restgæld).

I september 1986 forhøjedes et lån ydet af pengeinstituttet P til klagerne K til 92.000 kr. I gælds brevet var henvist til P's almindelige lånebetingelser, i hvis pkt. 13 om misligholdelse var anført:

"Som følge af misligholdelsen beregnes et gebyr til fremsendelsen af påkrav, ligesom der beregnes morarenter af forfaldne ikke betalte ydelser efter sparekassens regler herom."

I lånebetingelsernes pkt. 21 var endvidere henvist til P's almindelige forretningsbetingelser, i hvis pkt. 5 var anført:

"Udover de i pkt. 4 nævnte ydelser er sparekassen berettiget til at kræve betaling af kunden:

- Sparekassens udgifter i tilfælde af kundeforholdets misligholdelse, herunder et af sparekassen fastsat gebyr for udsendelse af rykkerskrivelser, juridisk bistand mv.

- En af sparekassen fastsat overtræksrente, provision eller morarente såfremt en konto kommer i overtræk eller i restance eller udnyttes i strid med indgåede aftaler med sparekassen."

I august 1989 overgav P lånet til inkasso og forhøjede rentesatsen på lånet til P's inkassorentesats på 19% p.a. I september 1989 anmodede P's advokat K om at indbetale 98.713,69 kr. på lånet, som var opgjort således, at 490.292 kr. udgjorde lånets restgæld, 402,34 kr. påløbne renter og 3.019,35 kr. inkassoomkostninger.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at fremkomme med en opgørelse af tilskrevne renter over restgælden, at indgå en rimelig afdragsordning, samt at nedsætte den anvendte rentesats.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"K har i lånets løbetid modtaget årsopgørelse vedrørende lånet

med angivelse af tilskrevne renter og restgæld, ligsom K i forbindelse med lånets overgivelse til inkasso modtog en opgørelse af gælden. K har endvidere modtaget oplysning om, hvorledes der efter sagens overgivelse til inkasso forholdes med hensyn til renter, hvorved bemærkes, at spørgsmålet om skattemæssig fradragetsret for disse renter beror på bestemmelsen i ligningslovens § 5, stk. 7, og at K vil kunne få de i denne forbindelse nødvendige oplysninger ved henvendelse til P's advokat. Der findes herefter ikke at være grundlag for at pålægge P at meddele K yderligere oplysninger vedrørende renter og restgæld.

Det ligger uden for Ankenævnets kompetance at pålægge P at indgå en afdragsordning med K."

Tre medlemmer udtalte herefter:

"Ved den citerede bestemmelse i de almindelige lånebetingelsers pkt. 13, jvf. også pkt. 5 i de almindelige forretningsbetingelser, hvortil der henvises i lånebetingelserne, findes P på gyldig måde at have betinget sig ret til i tilfælde af forsinket betaling at kræve en morarente, der overstiger kreditrenten.

Herefter, og da vi ikke finder tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte den af P fastsatte morarente som urimelig, stemmer vi for heller ikke at tage klagen til følge på dette punkt."

To medlemmer udtalte:

"Vi finder ikke, at der ved de citerede bestemmelser i P's almindelige lånebetingelser og almindelige forretningsbetingelser er skabt fornøden hjemmel for, at P kan forlange en morarente, der overstiger kreditrenten, jvf. herved dommen U 1991.354 Ø. Vi stemmer derfor for, at P tilpligtes at nedsætte den efter lånets overgivelse til inkasso beregnede rente til den sædvanlige kreditrente."

Kendelse af 3. april 1992 i sag 401/1991 (Pensionskonto, overførsel. Berigelsesforbrydelse).

Klageren K var idømt fængselsdom for besvigelser overfor pengeinstituttet P, ligesom K i henhold til dom skyldte P ca. 1,8 million kr., anmodede i april 1991 P om overførsel af K's selvpensioneringskonto, hvis indestående ultimo 1990 var 77.554,94 kr. P afslog at overføre beløbet bl.a. under henvisning til, at K tidligere havde meddelt P transport i kontoen.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at overføre selvpensioneringskontoen til andet pengeinstitut.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets bemærkninger var således:

"Af § 10, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 776 af 20. november 1986 om børneopsparings- og selvpensioneringskonti fremgår, at indeståendet på en selvpensioneringskonto i bindingsperioden ikke kan overdrages til eje eller pant. Uanset om den af K underskrevne fremlagte skrivelse fra april 1986 måtte fortolkes som anført af P må en transport vedrørende selvpensioneringskontoens indestående anses for ugyldig og kan således ikke påberåbes af P."

3 medlemmer udtalte:

"Under de i denne sag oplyste ganske særlige omstændigheder, hvor P's tilgodehavende hos K er opstået som følge af en grov berigelsesforbrydelse, som K har begået over for et pengeinstitut, som nu er fusioneret med P, finder vi, at der er fornødent grundlag for at fravige den af Ankenævnet i øvrigt sædvanligt fulgte praksis, hvorefter et pengeinstitut i hvert fald i almindelighed er forpligtet til at efterkomme en begæring fra indehaveren af en pensionskonto om overførsel af kontoen til et andet pengeinstitut uden som betingelse herfor at kunne stille krav om, at kunden indfrier en eventuel gæld til pengeinstituttet. Vi stemmer herefter for, at klagen ikke tages til følge."

2 medlemmer udtalte:

"K's besvigelser overfor indklagede kan ikke i sig selv begrunde en adgang for P til at nægte overførsel af kontoen til et andet pengeinstitut. P har da heller ikke støttet sit standpunkt herpå, men - ud over den transport, der hævdes foretaget i 1986, og som i givet fald er ugyldig, jf. ovenfor - på en ret til gennem tilbageholdelsen at sikre en modregningsadgang. Under de foreliggende omstændigheder, hvor der er tale om en selvpensioneringskonto, som ikke kan hæves før bindingsperiodens udløb, hvilket tidspunkt efter det for Ankenævnet oplyste ligger langt ud i fremtiden, hvor indeståendet må antages at være omfattet af 3 månedersreglen i retsplejelovens § 512, stk. 3, og hvor P's mulighed for at søge sig fyldestgjort i kontoens indestående således alene består i, at K afgår ved døden inden bindingsperiodens udløb, findes P's interesse i at sikre en eventuel modregningsmulighed ikke at kunne begrunde en nægtelse af at overføre kontoen til et andet pengeinstitut. Vi stemmer derfor for, at klagen tages til følge."

Kendelse af 3. april 1992 i sag nr. 420/1991 (Dankort, hæftelse ved misbrug).

Klageren K fik den 23. juni 1991 udleveret dankort med tilhørende PIN-kode. Efter udleveringen placerede K koden i handskerummet i sin bil.

Lørdag den 27. juli 1991 fik K frastjålet sin tegnebog indeholdende dankortet. Tegnebogen lå i bilens handskerum, hvor PIN-koden fortsat lå. K anmeldte kortet spærret til PBS den 28. juli kl. 19.40. Forinden var kortet misbrugt ved 3 hævnninger af 2.000 kr. Af misbruget godtgjorde kontoførende pengeinstitut P K 1.000 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at godtgøre hende yderligere 4.000 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand delvis til følge med disse bemærkninger:

"Den 23. oktober 1991 er der fremsat forslag til lov om ændring af lov om betalingskort m.v. indeholdende bl.a. forslag til ændret affattelse af § 21 om hæftelse for tab som følge af andres uberettigede brug af et betalingskort. P er indforstået med, at disse regler anvendes på det foreliggende tilfælde i det omfang, de stiller K gunstigere end de hidtidige - fortsat gældende-regler i § 21.

Efter de nye reglers § 21, stk. 1, hæfter kortindehaveren for op til 1.200 kr. af tabet, når den til kortet hørende PIN-kode har været anvendt. Efter stk. 3, nr. 2, hæfter kortindehaveren dog for op til 8.000 kr., såfremt det godtgøres, at indehaveren "ved groft uforsvarlig adfærd har muliggjort den uberettigede brug". Ankenævnet finder ikke, at betingelserne efter den sidstnævnte bestemmelse er opfyldt i det foreliggende tilfælde, hvor K har opbevaret kort og kode sammen i handskerummet i sin aflåste bil.

Selv om K måtte have fået udleveret P's regler for VISA/dankort, finder Ankenævnet heller ikke, at der kan pålægges K ansvar med henvisning til kortindehaverens underretningspligt, jfr. § 21, stk. 1, nr. 2, og de nye reglers § 21, stk. 3, nr. 3, allerede fordi det efter det oplyste må lægges til grund, at K først den 28. juli 1991 om morgenen blev klar over, at tegnebogen indeholdende dankortet var blevet stjålet ved indbruddet i bilen aftenen før.

Kendelse af 15. juni 1992 i sag nr. 468/1991 (Eurocard, ansvar for misbrug).

Under ferieophold på Mallorca 1. - 8. august 1991 fik klageren K den 3. august 1991 frastjålet sin tegnebog indeholdende bl.a. et Eurocard. Ifølge K forsøgte K søndag den 4. august telefonisk forgæves at kontakte PBS i Danmark samt sine forældre. K forsøgte den følgende påny forgæves at kontakte PBS og forældrene. K oplyste, at resten af ferien var tilrettelagt med lange dagsudflugter, hvorfor K først ved ankomsten til Danmark den 8. august påny kontaktede PBS.

Kortet misbrugtes ved betaling af ialt 21.118,98 kr., hvoraf indklagede E efterfølgende godtgjorde K 16.118,98 kr. Misbruget af kortet skete i 8 tilfælde ved 7 forskellige indløsningssteder, som benyttede notaløsningen. Ved de 7 af tilfældene, der alle fandt sted den 5. august 1991 efter kl. 17.23, blev købene autoriseret, således at misbruget ville være blevet forhindret, såfremt kortet havde været spærret.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at E tilpligtedes at godtgøre K 5.000 kr.

E nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog E's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Således som underskrifterne på notaerne fremtræder sammenholdt med de fremlagte eksempler på K's egen underskrift, finder Ankenævnet at måtte give E medhold i, at det ikke kan påhvile E at gøre krav gældende mod de pågældende betalingsmodtagere.

Ankenævnet finder, at K i hvert fald senest i løbet af formiddagen mandag den 5. august 1991 må have haft mulighed for og burde have foranlediget kortet spærret. Ved at undlade dette findes K at have tilsidesat sin forpligtelse til at underrette kortudsteder snarest muligt efter at have fået kendskab til, at kortet er bortkommet, jfr. betalingskortlovens § 21, stk. 1, nr. 2, i den

dagældende affattelse. Det må samtidig lægges til grund, at i hvert fald 7 af misbrugstilfældene til et samlet beløb af knap 20.000 kr. ville være blevet forhindret, såfremt en sådan spærring var blevet foretaget. Da K's undladelse må karakteriseres som groft uagtsom, hæfter K herefter selv for 5.000 kr. af det ved misbruget lidte tab, jfr. § 2 i den i medfør af betalingskortlovens § 21, stk. 2, udstedte bekendtgørelse".

Kendelse af 24. april 1992 i sag nr. 497/91 (Rente. Udlån, antal rentedage).

Finansieringsselskabet F ydede klageren K et lån på 554.633 kr. i juni 1991.

K rettede efterfølgende henvendelse til F vedrørende lånets renteregulering, og F oplyste i denne forbindelse, at F ved beregningen af rente regnede med 365 årlige rentedage (366 ved skudår) i tælleren og 360 i rentedage i nævneren.

Klageren indbragte sagen for Ankenævnet bl.a. med påstand om, at F ved renteberegningen skulle anvende samme antal rentedage i brøkens tæller og nævner eller foretage korrektion for denne skævhed.

F nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Ved renteberegningen anvender P en formel, i hvilken der i brøkens tæller regnes med det faktiske antal dage svarende til 365 eller 366 dage i et år, medens der i brøkens nævner regnes med 360 dage i et år. Herved opstår en "skævhed" - beregnes en merrente - som ikke kan anses for hjemlet i gældsbeværets rentevilkår, og Ankenævnet finder det heller ikke godtgjort, at anvendelsen af denne renteberegningsformel i et låneforhold som det foreliggende kan støttes på en sædvane. Ankenævnet finder derfor, at K som udgangspunkt har krav på, at P ændrer beregningsformlen, således at der anvendes samme antal rentedage i brøkens tæller og nævner, det vil sige enten således, at man begge steder anvender årets faktiske antal dage, eller således, at man begge steder sætter et år til 360 dage og hver måned til 30 dage. Såfremt P ikke ændrer sin renteberegningsformel, skal P ved fastsættelsen af rentesatsen korrigere for den skævhed, der følger af formelen".

Kendelse af 19. marts 1992 i sag nr. 520/1991 (eurocheck, hæftelse for misbrug).

Under et ferieophold på Mallorca blev klageren K i november 1989 frastjålet 8 eurocheckblanketter samt det tilhørende eurocheckkort. Tyveriet skete fra et hotelværelse omkring midnat, hvor tyven kom ind igennem balkondøren, medens K og dennes ledsagerske L sov. Blanketterne var opbevaret i en aflåst boks på værelset; boksnyglen lå i L's taske og eurocheckkortet i K's tegnebog. Checkblanketterne blev i marts 1989 indløst for et samlet beløb af 12.337,50 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at kontoførende pengeinstitut P tilpligtedes at tilbageføre det hævdede beløb.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Det må lægges til grund, at P efter de internationale regler, der gælder for eurocheques, har været forpligtet til at indløse de eurocheques, som blev frastjålet K. Denne har ved sin underskrift på bestillingsblanketten vedrørende eurochequekortet erklæret sig indforstået med at opbevare kort og checkblanketter forsvarligt og hver for sig samt at være ansvarlig for de tab, som P måtte pådrage sig som følge af, at opbevaring ikke sker som anført.

I det foreliggende tilfælde har klageren ifølge det oplyste opbevaret eurochequekortet i sin pung, medens blanketterne opbevaredes i en værdiboks, der var på det værelse, hvor K sov om natten, medens værdiboksens nøgle opbevaredes i L's taske.

Ankenævnet finder ikke, at opbevaring som beskrevet af kort og blanketter har været uforsvarlig, hvorfor klagen tages til følge."

Kendelse af 24. april 1992 i sag nr. 538/1991 (kaution, renter).

Klageren K kautionerede for et lån på 650.000 kr. til G. En tredjemand kautionerede yderligere for 200.000 kr. Lånet afvikledes med en månedlig ydelse på 7.850 kr.

I kautionsdokumentets fortrykte felt vedrørende kautionens størrelse var angivet: "Op til et beløb af kr.: 200.000 kr. skriver kr.: samt renter m.v.".

Torsdag den 4. oktober 1990 tilbageførte pengeinstituttet P, der havde ydet lånet, ydelsen pr. 1. oktober 1990 til G's kassekredit. Den 31. december 1990 tilbageførte P ydelserne pr. 1. november og 1. december 1990.

Efter misligholdelse af lånet foreslog P i skrivelse af 7. august 1991, K at K for at undgå yderligere rentetilskrivning indbetalte kautionen. Lånets restgæld var da inkl. renter 442.671,69 kr. P tog i skrivelsen forbehold for yderligere renter.

I skrivelse af 17. september 1991 til K anmodedes K om at indbetale kautionsforpligtelsen på 200.000 kr. med tillæg af renter frem til indfrielsesdagen, idet det samtidig oplystes, at den samlede forpligtelse pr. 25. september ville udgøre 225.913,20 kr.

K's advokat fremsendte ved skrivelse af 17. oktober 1991 200.000 kr. til P og anførte samtidig, at K ikke kun anerkende at skulle betale renter af lånet eller kautionsforpligtelsen.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at udlevere kautionsdokumentet i kvitteret stand.

Indklagede nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Tilbageførselen af ydelsen pr. 1. oktober 1990, der fandt sted den 4. oktober straks efter, at P havde modtaget bogføringsmate-

rialet, må anses for berettiget også i forhold til K som kautionist. Derimod har tilbageførselen af ydelserne pr. 1. november og 1. december 1990, i alt 15.700 kr., der fandt sted den 31. december 1990, ikke været berettiget i forhold til K. Da lånets restgæld udgjorde 442.671,69 kr. den 7. august 1991, kan forholdet imidlertid ikke medføre nogen nedsættelse af K's kautionsforpligtelse på 200.000 kr., selv om medkautionisten måtte have indbetalt halvdelen af det nævnte beløb.

Kautionsdokumentet må forstås således, at K hæfter med 200.000 kr. for G's samlede gæld i henhold til det pågældende lån, og de efter angivelsen af begrænsningsbeløbet tilføjede ord "samt renter m.v." findes ikke at kunne forstås således, at beløbet kan forhøjes med renter tilskrevet i det kautionssikrede låneforhold.

K's forpligtelse til at forrente det beløb på 200.000 kr., med hvilket hun hæfter, findes at måtte være betinget af, at P har fremsat påkrav om betaling over for K, og da andet ikke er vedtaget, skal rente først betales, når der er gået 1 måned efter påkravets afsendelse, jfr. rentelovens § 3, stk. 2. P's skrivelse af 7. august 1991 findes ikke at kunne anses for et påkrav om betaling. Påkrav er herefter først afgivet ved skrivelsen af 17. september 1991, og da betaling skete på månedsdagen herefter, har P ikke krav på renter af kautionsbeløbet."

Kendelse af 14. april 1992 i sag nr. 544/1991 (Udlån, løbetid).

I forbindelse med at klageren K ønskede at købe en bil, anmodede han finansieringsselskabet F om et lån. I skrivelse af 27. januar 1987 tilbød F K et lån på "kr. 87.033 inklusive 2% etableringsprovision kr. 1.741,- samt etableringsomkostninger". Etableringsomkostningerne oplystes til 4.292 kr. Lånet skulle afvikles med en månedlig ydelse på 1.608 kr. over ca. 6 år.

Den 31. december 1990 udgjorde lånets restgæld 58.906,23 kr.

Klageren rettede herefter henvendelse til F, som oplyste, at den forlængede løbetid skyldtes, at renten havde været stigende, ligesom to ydelser var sprunget over. F oplyste desuden, at man ved beregningen af ydelsen i forbindelse med lånetilbudet havde begået en fejl, idet etableringsomkostningerne på i alt 6.033 kr. ikke var medtaget i forbindelse med beregningen af ydelsen.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at F tilpligtedes at give K saldokvittering mod at modtage den pantsatte bil.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Ankenævnet finder, at K på grundlag af F's skrivelse af 27. januar 1987 måtte gå ud fra, at F ville fastsætte ydelsen, således at lånet inkl. omkostningerne på i alt 6.033 kr. ved uændret rente ville være afviklet over 6 år. Det må således anses for en fejl, at F ved fastsættelsen af den månedlige ydelse ikke tog hensyn til disse omkostninger. Ankenævnet finder derfor, at F bør kreditere lånets restgæld med 6.033 kr. med tillæg af påløbne renter."

Kendelse af 24. april 1992 i sag nr. 578/1991 (Værdipapirer, anbefaling om køb af udenlandske aktier. Bevis).

Klageren K indgik i efteråret 1989 med pengeinstituttet P aftale om investering i udenlandske aktier. Der indkøbtes herefter aktier i 3 forskellige selskaber til en samlet kursværdi af ca. 300.000 kr. K modtog forinden investeringen P's købsanbefalinger vedrørende de enkelte selskaber.

I løbet af 1990 var kurserne på de 3 papirer udsat for betydelige kursfald.

K indbragte sagen for Ankenævnet bl.a. med påstand om, at P tilpligtedes at tilbagekøbe de indkøbte papirer til købskursen.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet afviste at behandle klagen med følgende bemærkninger:

"Spørgsmålet om, hvorvidt der måtte være grundlag for at indrømme K hæveadgang eller pålægge P erstatningsansvar, må bl.a. bero på, hvad der mellem parterne er aftalt med hensyn til graden af risikovillighed og investeringshorisont, og herudfra for hver enkelt papir på en vurdering af, om P's anbefaling om køb efter forholdene på daværende tidspunkt kan betegnes som fagligt forkert eller uforsvarlig. Ankenævnet finder, at en stillingtagen til klagen herefter ville forudsætte en bevisførelse, som efter sin karakter og sit omfang ikke kan ske for Ankenævnet, men i givet fald må finde sted for domstolene, og Ankenævnet afviser derfor klagen i medfør af vedtægternes § 7, stk. 1".

Kendelse af 24. april 1992 i sag nr. 584/1991 (Rente, udlån.
Gebyr for notering af udlæg).

I december 1991 afkrævede pengeinstituttet P klageren K 1.220 kr. i gebyr som betaling for notering af en kreditors udlæg i klageren K's bil, i hvilken P havde pant.

K indbragte sagen for Ankenævnet bl.a med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at P ikke var berettiget til et gebyr på 1.220 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand delvis til følge med disse bemærkninger:

"Ankenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte P's praksis, hvorefter der opkræves gebyr hos kunden for notering af udlæg. Det hos K opkrævede gebyr på 1.220 kr. findes imidlertid at overstige, hvad der kan anses for rimeligt, og Ankenævnet finder, at gebyret bør nedsættes til 300 kr."

P har i medfør af Ankenavnets vedtægters § 11 stk. 2 meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Kendelse af 9. juli 1992 i sag 585/1991 (Udlån, løbetid, renteændring).

I april 1986 ydede pengeinstituttet P klageren K et billån på 87.700 kr., som skulle afvikles med en månedlig ydelse på 1.640 kr. Det fremgik af lånedokumentet, at lånet med den daværende rentesats ville være tilbagebetalt ca. den 1. maj 1992. Endvidere var anført, at P var berettiget til at forlange ydelsen ændret ved ændringer i renten, således at lånet kunne være tilbagebetalt den nævnte dato. Pr. 15. februar 1988 indførte P et rentespænd for billån, således at renten blev fastsat ud fra en total vurdering af kundens engagement og rentabilitet samt udbetalingens størrelse og bilens alder. Rentesatsen for K's lån forhøjedes i denne forbindelse med 1 %. K blev ikke særskilt orienteret herom.

Af kontoudskrift af 29. maj 1991 fremgik, at lånets restgæld var 39.927,67 kr., og at renten var 15% p.a.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at lånet ville være indfriet ved K's betaling af 1.640 kr. månedligt til 1. september 1992, ligesom K bestred, at P havde været berettiget til at forhøje renten med 1% i forbindelse med indførelsen af et rentespænd.

P nedlagde påstand om frifindelse, subsidiært afvisning.

Ankenævnet tog K's påstand delvis til følge med disse bemærkninger:

"Ankenævnet finder, at K burde have indset, at en forhøjelse af lånets rente kunne medføre en forlængelse af låneets løbetid også ud over den margin på 3-4 måneder, som ifølge K blev nævnt ved lånets indgåelse. Hertil kommer, at K ved modtagelsen af de årlige kontooversigter har kunnet følge lånets afvikling. Uanset at P ikke i gældsbevg og kontooversigter har oplyst om rentens størrelse, findes der herefter ikke at være tilstrækkeligt grundlag for at tage K's principale påstand til følge."

3 medlemmer udtalte herefter:

"Vi finder, at forhøjelsen af renten på et lån som udgangspunkt alene kan ske i forbindelse med en generel forhøjelse af pengeinstituttets rente for lån af den pågældende art. En adgang til herudover at forhøje rente på grundlag af en vurdering af den enkelte låntagers forhold må efter vor opfattelse i hvert fald forudsætte, at lånedokumentet indeholder udtrykkelig hjemmel herfor. Vi finder derfor, at P ikke har været berettiget til at forhøje renten på K's lån med 1% i forbindelse med indførelsen pr. 15. februar 1988 af et såkaldt "rentespænd" for billån.

2 medlemmer udtalte:

"Vi finder, at lånedokumentet og P's almindelige forretningsforbindelser giver P fornøden hjemme til at forhøje renten på grundlag af en vurdering af den enkelte låntagers forhold. I forbindelse med en sådan individuel renteforhøjelse må det imidlertid påhvile et pengeinstitut at orientere kunden enten om forhøjelsen eller om den efter forhøjelsen gældende rentesats med et varsel, som passende kan sættes til en måned.

Det fremgår af sagen, at P ikke orienterede K om den i februar 1988 gennemførte ekstraordinære forhøjelse af renten på lånet, og at K først ved modtagelsen af kontoudskriften af 29. maj 1991 fik orientering (og senere generelle rentejusteringer) gældende rentesats.

Disse medlemmer finder derfor, at P bør anerkende, at man først pr. 29. juni 1991 har været berettiget til at forhøje renten på K's billån med 1% i forbindelse med indførelsen af "rentespænd", og at P bør nedsætte restgælden på K's lån i overensstemmelse hermed".

Kendelse af 3. april 1992 i sag nr. 605/1991 (Kaution, skiftelovens § 53).

Klageren K's mor M kautionerede i 1986 sammen med 2 andre kautionister for enhver forpligtelse, som K's søster S og dennes ægtefælle havde eller måtte få overfor pengeinstituttet P, dog til sammen for et beløb på indtil 75.000 kr. Kautionserklæringens bagside indeholdt forinden underskrift bl.a. følgende bestemmelse:

"Såvel debtors som en kautionists arvinger hæfter i gældsvedgældsesboer solidarisk for afdødes forpligtelser".

I 1987 døde M, hvis bo blev overtaget til privat skifte af K og S. Proklama blev ikke udstedt, og kautionen blev ikke anmeldt. K og S arvede hver 110.637 kr.

Efter misligholdelse af det kautionssikrede engagement i 1990 indbetalte den ene af de to øvrige kautionister 37.500 kr. til P. P rettede derpå henvendelse til K om betaling af 37.500 kr., som K herefter under protest indbetalte. K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at kautionsforpligtelsen var uforbindende subsidiært, at K alene hæftede for den resterende kautionsforpligtelse i forhold til sin arveandel.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Ankenævnet finder (...) ikke grundlag for at fastslå, at den i kautionsdokumentet indeholdte bestemmelse om, at en kautionists arvinger i gældsvedgældsboer hæfter solidarisk for afdødes forpligtelser, ikke kan anses for tiltrådt M. I medfør af skiftelovens § 81, jfr. § 53, påhviler der herefter K en solidarisk hæftelse for afdødes kautionsforpligtelse over for P."

Kendelse af 9. juli 1992 i sag nr. 612/1991 (Gebyr ved rykker-skrivelser)

I perioden februar 1988 til august 1991 debiterede pengeinstitut-
tet P klageren K's udlånskonto med rykkergebyrer, i alt 2.600 kr.
hvoraf 500 kr. tilbageførtes i december 1990. Indklagedes gebyr
var 100 kr. for 1. rykker og 200 kr. for 2. rykker. I det af P
udarbejdede lånedokument var på 1. side anført, at P's almindelige
forretningsbetingelser og de almindelige bestemmelser, der var
anført på bagssiden af dokumentet, var gældende. Umiddelbart før
K's underskrift på dokumentet var anført, at K erklærede at have
gennemlæst foranstående samt at have modtaget kopi af dokumentet,
ligesom der henvistes til P's forretningsbetingelser: ".... der
til enhver tid kan fås udleveret ved henvendelse i banken".

Af P's almindelige forretningsbetingelser pkt. 7 om overtræksren-
te og rykkergebyr fremgik: "Hvis en konto overtrækkes, kommer i
restance eller udnyttes i strid med aftalen, kan banken kræve
overtræksrente eller morarente, gebyr for at udsende rykkerbreve
(....). Størrelsen af rykkergebyret fremgår af bankens rykkerbrev
(eller prisliste) (...)"

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes
at tilbagebetale uretmæssigt opkrævede gebyrer.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3 - 2 bestemte Ankenævnet, at klagen ikke toges til
følge:

3 medlemmer udtalte:

"Vi finder, at P i medfør af pkt. 7 i P's almindelige forretnings-
betingelser, hvortil der henvises i kreditaftalerne, har fornøden
hjemmel til at opkræve gebyr for rykkerskrivelser.

Det fremgår af de fremlagte kontoudtog, at P ikke har opkrævet
mere end 2 rykkergebyrer i perioder mellem de af K foretagne

indbetalinger, og således som sagen foreligger oplyst, finder vi ikke grundlag for at fastslå, at antallet af gebyrbelagte rykerskrivelser har oversteget det rimelige. Vi finder heller ikke tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at de enkelte gebyrer har været af urimelig størrelse".

2 medlemmer udtalte:

"Den uspecificerede henvisning i det ellers så detaljerede kreditaftaledokument til P's almindelige forretningsbetingelser kan efter vores opfattelse ikke antages at give tilstrækkelig hjemmel for opkrævning af rykkergebyr. Vi finder herefter, at der på det foreliggende grundlag bør gives K medhold".

Kendelse af 15. juni 1992 i sag 626/1991 (Valuta, veksling.
Afvisning, bevis).

Klageren K omvekslede den 11. december 1991 valuta i en afdeling af pengeinstituttet P. Ifølge kvittering udstedt af P omvekslede K 920 NLG til 3.128,38 kr. Samme dag tilskrev P K om, at P havde debiteret K's konto for 2.076,22 kr., da "vi har desværre købt de FF som De solgte til os den 11.12.1991 forkert". Samtidig fremsendtes ny kvittering, hvoraf fremgik, at den omvekslede valuta var 920 FF, der var omvekslet til 1.025,16 kr.

K protesterede overfor P, som herefter anmodede K om et møde, idet P samtidig oplyste, at K's mor havde oplyst, at K havde været i besiddelse af både FF og NLG, og at den ene valuta var omvekslet i en anden af P's afdelinger. K afslog at deltage i et møde og meddelte P, at hun anså det for uvedkommende, hvilke valutaer hun i øvrigt havde været i besiddelse af, og hvor disse var omvekslet.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbageføre det debiterede beløb på 2.076,22 kr. samt renter.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet afviste at behandle klagen med følgende bemærkninger:

"P's afdeling har den 11. december 1991 udstedt en kvittering til K, ifølge hvilken hun har indleveret 920 NLG til omveksling. Det påhviler herefter P at godtgøre, at K faktisk har indleveret 920 FF. Dette findes ikke godtgjort alene ved P's oplysning om, at dette fremgår af interne noteringer og af afstemningen af valutabeholdningerne. På den anden side må det bevismæssigt komme K til skade, at hun har afvist at kommentere oplysningen om, at hun var i besiddelse af såvel NLG som FF, og at hun har fået omvekslet den ene af disse valutaer i en anden af indklagedes afdelinger. Ankenævnet finder på denne baggrund, at en stillingtagen til klagen ville forudsætte en bevisførelse, herunder i form af parts- og vidneforklaringer, som ikke kan finde sted for Ankenævnet, men i givet fald må ske for domstolene. Nævnet afviser derfor klagen i medfør af vedtægternes § 7, stk. 1."

Kendelse af 21. august 1992 i sag nr. 12/1992 (Udlån, rente, overgang fra erhvervs- til forbrugslån).

Klageren K_1 havde til sikkerhed for klageren K_2 's engagement med pengeinstituttet P afgivet selvskyldnerkautionserklæring. Engagementet bestod af et erhvervslån på 194.946,51 kr. og en kassekredit på 100.000 kr. I februar 1990 blev K_2 erklæret konkurs. Der indledtes herefter forhandlinger med P og K_1 og K_2 med henblik på, at K_1 skulle overtage engagementet med P.

I januar 1991 modtog K_1 og K_2 et kontoudtog pr. 31. december 1990, hvoraf fremgik, at debetrenten på erhvervslånet i juni måned 1990 udgjorde 12,575%, og at renten den 16. august 1992 var hævet til 15,5%.

I maj 1991 opsigde P engagementet til fuld indfrielse. Den 31. juli 1991 overførtes engagementet til K_1 , som P ydede et forbrugslån til en rente på 15,86504%.

K_1 og K_2 indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P for så vidt angik erhvervslånet tilpligtedes at godtgøre differencen mellem renten for erhvervslån og den forbrugslånsrente, der var beregnet fra den 16. august 1990 til 1. august 1991, ligesom P tilpligtedes at sænke renten på lånet optaget af K_1 i juli 1991.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3 - 2 tog Ankenævnet K_1 's og K_2 's påstand delvis til følge. Ankenævnets bemærkninger var således:

3 medlemmer udtalte:

"P var, da K_2 efter konkursen ikke længere drev erhvervsvirksomhed, berettiget til at forlange, at erhvervslånet blev omlagt til et forbrugslån med deraf følgende renteforhøjelse. En betingelse for en sådan renteforhøjelse må imidlertid være, at der gives debitor meddelelse herom med et vist varsel, der passende kan fastsættes til 1 måned. Selv om P tidligere måtte have

tilkendegivet, at K_2 ikke længere var berettiget til den for erhvervslån gældende rente, må det lægges til grund, at K_2 først ved modtagelsen af kontoudtoget pr. 31. december 1990 har fået meddelelse om den foretagne renteændring, og efter det anførte finder vi, at P herefter først kan forlange den højere rente med virkning fra den 1. februar 1991.

I forbindelse med K_1 's overtagelse af K_2 's engagement har P været berettiget til at forlange, at det til K_1 ydede lån skulle forrentes som et forbrugslån, hvilket også må anses for accepteret af K_1 og K_2 ".

2 medlemmer udtalte:

"Erhvervslånet til K_2 blev ydet som et fast lån, og låneprovenuets må antages at være anvendt til erhvervsformål i overensstemmelse med parternes aftale. Det forhold, at K_2 under afviklingen af lånet ophørte med at drive erhvervsvirksomhed, findes på denne baggrund ikke i sig selv at berettige P til at kræve en højere rente end den, der gælder for sådanne erhvervslån. Vi stemmer derfor for at give K_2 medhold. Iøvrigt stemmer vi som flertallet".

Kendelse af 21. august 1992 i sag nr. 23/1992 (udlån, løbetid, ydelsesnedsættelse).

I april 1991 ydede pengeinstituttet P klageren K et lån på 75.000 kr. Lånet forrentedes med p.t. 18% og skulle afvikles med en månedlig ydelse på 1.350 kr.; løbetiden var angivet til ca. 10 år. Ifølge lånedokumentet forbeholdt P sig ret til ved renteændringer at ændre ydelsen tilsvarende.

Af årlige kontooversigter fremgik lånets afvikling således:

31.dec.	restgæld	bet. ydelser	rentesats
1982	71.337,51	15.670,44	18,5
1983	70.222,35	12.720,-	15,5-18,5
1984	68.401,89	12.480,-	15,5-16
1985	66.585,01	11.940,-	14-16
1986	65.419,40	9.780,-	13,5-14
1987	64.236,84	10.410,-	13,5-14,5
1988	62.725,08	10.680,-	14,5-15
1989	60.712,09	10.680,-	16
1990	59.070,66	10.680,-	14,75-15,75
1991	56.921,53	10.680,-	15,308-16,144

P oplyste under sagens behandling, at det ikke var muligt at se, på hvilket grundlag ydelsesændringerne var baseret, men at der formentlig enten var tale om aftalte ændringer af ydelsen eller ydelsesfritagelse i en periode. K oplyste, at der hverken var aftalt ydelsesændringer eller givet henstand. P udarbejdede en oversigt over lånets afvikling, som den ville have været med en uændret rente på 18,5% og en månedlig ydelse på 1.350 kr. Heraf fremgik, at lånet ville have været afviklet den 30. november 1991.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at lånet skulle anses for indfriet.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3-2 tog Ankenævnet K's påstand delvis til følge. Ankenævnets bemærkninger var således:

3 medlemmer udtalte:

"Vi lægger til grund, at der ikke har været tale om fritagelse for eller henstand med ydelser, at nedsættelserne af den månedlige ydelse er foretaget af P på egen hånd, og at der af P er begået en fejl, som har bevirket, at ydelserne er blevet nedsat væsentligt mere, end rentenedsættelserne kunne begrunde. Vi lægger endvidere til grund, at K i en periode har været i god tro med hensyn til, at ydelsesnedsættelserne alene var begrundet i rentenedsættelser, og at løbetiden på ca. 10 år derfor ville blive fastholdt. Vi finder imidlertid, at K i hvert fald ved modtagelsen af kontooversigten pr. 31. december 1986, hvoraf det fremgik, at den årlige ydelse selv uden rentetilskrivning ikke ville være tilstrækkelig til at afvikle restgælden senest i 1991, burde have indset, at der var begået en fejl i forbindelse med ydelsesnedsættelserne. For så vidt angår tiden herefter bør K derfor ikke kunne påberåbe sig konsekvenserne af den begåede fejl, og K's påstand om, at lånet skal anses for fuldt indfriet, kan derfor ikke tages til følge. Vi finder derimod, at K bør stilles, som om gælden havde været afviklet korrekt i tiden frem til den 31. december 1986. Af den udarbejdede oversigt over afviklingsforløbet ved en uændret rente på 18,5% p.a. og en uændret månedlig ydelse på 1.350 kr. fremgår, at restgælden pr. denne dato ville have udgjort 51.999,25 kr. Vi finder derfor, at lånets restgæld pr. 31. december 1986 bør nedsættes til dette beløb, således at P skal omberegne den aktuelle restgæld i overensstemmelse hermed."

2 medlemmer udtalte:

"Oplysningen i lånedokumentet om en løbetid på ca. 10 år forudsatte, at den i dokumentet nævnet rentesats og månedsydelse var den samme i hele lånets løbetid. Denne forudsætning måtte stå klart for K.

Da renten var variabel, og da P ikke havde forpligtet sig til at regulere ydelsen i tilfælde af renteændringer, måtte det ligeledes

stå klart for K, at P i sin administration af lånet ikke var bundet til at fastholde den anførte løbetid.

Såfremt det var en væsentlig forudsætning for K at afvikle lånet på ca. 10 år, måtte det herefter påhvile denne at gøre P opmærksom herpå, enten ved lånets etablering eller i forbindelse med de stedfundne reguleringer af såvel rente som ydelse.

Da K ikke har tilkendegivet en sådan forudsætning, ej heller omkring midten af firserne, hvor det var åbenbart, at ydelsen ikke kunne afvikle lånet senest i 1991, finder vi, at han har accepteret den afvikling af lånet, som løbende har fundet sted.

Endvidere finder vi ikke, at K har lidt tab, der berettiger en nedskrivning af lånets nuværende restgæld.

Vi stemmer herefter for, at klagen ikke tages til følge, hverken helt eller delvis."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2 meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Kendelse af 15. juni 1992 i sag 27/1992 (Børneopsparing, ihændehaberbog udbetaling til ikke berettiget.

Den 11. juli 1985 blev klageren K's børneopsparingskonto hos pengeinstituttet P opgjort, og indestående med renter på 49.036,72 kr. overførtes efter anmodning af K's far F til dennes konto. K var født den 2. juli 1964 og bindingsperioden for børneopsparingskontoen udløb den 2. juli 1985. Den til kontoen knyttede bog var en ihændehaberbog og var på forsiden påført: "Børneopsparing".

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes, at betale hende 49.306,72 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Bankbogen har påtegning om, at kontoen var en børneopsparingskonto. Når endvidere henses til, at F anmodede om overførsel af det samlede - betydelige - indestående til sin egen konto, findes der at have foreligget sådanne særlige omstændigheder, at P's medarbejder burde have anmodet F om bevis for hans ret til at hæve på kontoen. P er herefter ikke frigjort ved den foretagne udbetaling, jfr. gældsbrevslovens § 33, stk. 2."

P pålagdes at betale K 49.306,72 kr. med tillæg af rente svarende til P's til enhver tid gældende rente af børneopsparingskonti, for hvilke bindingsperioden er udløbet.

Kendelse af 26. oktober 1992 i sag nr. 28/1992 (Udlån, renteforhøjelse).

Pengeinstituttet P ydede i juni 1986 klageren K og dennes ægtefælle et lån på 121.039 kr. Renten var oplyst til 11% p.a., ligesom det fremgik, at lånet forrentedes med den af P til enhver tid fastsatte rente. Lånets løbetid ville med uændret rente og ydelse udgøre ca. 9 1/2 år.

Efter at K havde modtaget årsopgørelse for 1990, hvor restgælden oplystes til 102.054,98 kr., ligesom renten var anført til 17,5%, henvendte K sig til P. P tilbød herefter i december 1991 at nedsætte renten til 15,5%, samt godtgøre K et rentebeløb på 5.000 kr. i 1991 på baggrund af, at K ikke var gjort bekendt med den årlige rente ved årsopgørelserne i 1989 og 1990.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at nedsætte lånets rentesats.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Under sagens forberedelse oplyste P, at K's lån var oprettet som et "Privatlån biler". Frem til udgangen af 1989 fulgte K's lån stort set udviklingen i renten for nyetablerede billån. I slutningen af 1989 blev det besluttet, at renten på en række ældre billån, herunder K's, skulle tillempes renten for privatlån, hvilket gennemførtes i første halvår af 1990.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Ankenævnet finder, at P ikke har været berettiget til at forhøje renten på K's lån, der er etableret som et "Privatlån biler", således at den svarer til renten for "Privatlån", samtidig med at man har fastholdt et væsentligt lavere renteniveau for senere etablerede "Privatlån biler". Det bemærkes herved, at P ikke har anført nogen begrundelse for den foretagne forhøjelse af renten for visse ældre billån.

Det fremgår af den fremlagte oversigt, at renten på K's lån frem til den 30. marts 1990 stort set har fulgt renten på nyetablerede

billån, medens den fra denne dato har været væsentligt højere. Efter det anførte finder Ankenævnet herefter, at K har krav på, at lånets rente fra den 30. marts 1990 nedsættes til den rentesats, der til enhver tid har været gældende for "Privatlån biler", jvf. oversigten."

Kendelse af 15. juni 1992 i sag nr. 36/1992 (Udlån, løbetid).

Den 21. marts 1986 ydede pengeinstituttet P klageren K et lån på 93.181,69 kr. Af gældsbrevet fremgik bl.a.: "Ved nedsættelse eller forhøjelse af renten kan ydelsen ændres efter sparekassens bestemmelse under hensyn til den oprindeligt aftalte løbetid". Lånet skulle afvikles med en månedlig ydelse på 1.450 kr., og renten var angivet, som den af P til enhver tid fastsatte rentesats, for tiden 11% p.a. I perioden 1. juni 1986 til 1. februar 1987 opnåede klageren ydelsesbortfald med 4 ydelser.

Under anbringende af at lånets løbetid var aftalt til 7 år indbragte K sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at K var frigjort for sin forpligtelse, når hun havde betalt ydelser på lånet i 7 år regnet fra lånets etablering.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Gældsbrevet indeholder ingen angivelse af lånets løbetid, og det er ikke godtgjort, at P mundtligt har tilsikret K en bestemt løbetid. Det må således lægges til grund, at P alene - korrekt - har oplyst K om, at løbetiden under forudsætning af uændret rente ville være ca. 7 år. P har ved den citerede bestemmelse i gælds-brevet forbeholdt sig en ret til at regulere ydelsen med henblik på at fastholde denne løbetid, men har ikke påtaget sig en forpligtelse hertil. K måtte således påregne, at lånets løbetid kunne blive forlænget som følge af renteforhøjelsen. K måtte endvidere indse, at fritagelsen for at betale nogle af de månedlige ydelser ville medføre en forlængelse af løbetiden. Ankenævnet finder herefter ikke, at K kan gøre noget kreav gældende i anledning af, at lånets løbetid er blevet forlænget af de nævnte grunde."

Kendelse af 26. oktober 1992 i sag nr. 82/1992 (pant for tredjemands gæld. Alskyldserklæring. Underretning).

Ved håndpantssætningserklæring af 8. oktober 1986 håndpantssatte klageren K et ejerpantebrev med pant i K's ejerlejlighed til sikkerhed for ethvert beløb, som K's brors firma var eller måtte blive pengeinstituttet P skyldig. Broderens engagement med P bestod da af en kassekredit på ca. 122.000 kr. I december 1986 forhøjedes kassekrediten til 149.000 kr., og K underskrev kreditkontrakt som håndpantssætter i denne forbindelse. I august 1990 ydede en anden af P's afdelinger K's bror et lån på 166.510,05 kr.

I forbindelse med inkassation af P's engagement med K's bror rejste P i november 1991 krav mod K i henhold til håndpantssætningen.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at håndpantssætningserklæringen alene kunne gøres gældende for så vidt angik kassekrediten, excl. renter påløbet efter misligholdelse af denne.

Indklagede nedlagde påstand om principalt afvisning, subsidiært frifindelse.

Ankenævnet tog klagen delvist til følge med disse bemærkninger:

"Det må lægges til grund, at K's håndpantssætning af ejerpantebrevet på 125.000 kr. fandt sted i forbindelse med forhøjelsen af broderens kassekredit, og at broderen på dette tidspunkt ikke havde anden gæld til P. Håndpantssætningserklæringen af 8. oktober 1986 er påført en henvisning til kassekrediten, og den kreditkontrakt, som efterfølgende blev oprettet, blev underskrevet af K som håndpantssætter. Disse forhold støtter i væsentlig grad K's forklaring om, at hun alene havde til hensigt at stille sikkerhed for kassekrediten, og det er ikke godtgjort, at det blev fremhævet over for K, at sikkerhedsstillelsen tillige omfattede enhver anden gæld, som broderen måtte påtage sig over for P. Under disse omstændigheder findes P ikke at kunne støtte

ret på den alskyldserklærng, som er indeholdt i håndpantsetsnings-erklæringen af 8. oktober 1986. Det bemærkes herved yderligere, at lånedokumentet af 2. august 1990 i modsætning til kreditkontrakten ikke blev forelagt K til underskrift og ikke indeholder nogen henvisning til dennes pantsætning.

K's påstand om, at pantsætningen alene kan gøres gældende for kravet ifølge kassekreditten tages herefter til følge. Bestemmelsen i bank- og sparekasselovens § 41 kan ikke anses for analogt anvendelig på pant stillet af tredjemand, og der foreligger ikke nærmere oplysninger om, hvor længe og hvordan debtors forpligtelser i henhold til kassekreditaftalen har været misligholdt. K's påstand om, at P ikke over for K kan gøre krav på renter påløbet efter misligholdelsestidspunktet, kan herefter ikke tages til følge. P må således anses for berettiget til at gøre panteretten gældende for sit samlede aktuelle krav i henhold til kassekreditten."

Kendelse af 25. august 1992 i sag nr. 130/1992 (Omprioritering, forrentning).

I forbindelse med klageren K's salg af en ejerlejlighed i 1991 skulle der optages et ejerskiftelån på 430.000 kr. i en kreditforening. Ejerskiftelånets provenue skulle anvendes til indfrielse af tre kreditforeningslån samt et privat pantebrev med en samlet restgæld på i alt ca. 359.000 kr.

Den 9. oktober 1991 underskrev K hos pengeinstituttet P, som skulle forestå omprioriteringen, dokumenter herom. Heraf fremgik bl.a., at provenuet fra ejerskiftelånet skulle placeres på en sikringskonto.

P oprettede herefter en lånesagskonto og debiterede den 14. oktober 1991 indfrielsesbeløbene til de panthavere, der skulle indfries. Den 21. oktober 1991 oprettede P en sikringskonto, hvorpå provenuet fra det udbetalte kreditforeningslån, 413.557,96 kr., indsattes. Lånesagskontoens debetrente var 18,5% p.a., og sikringskontoens kreditrente 5,0% p.a.

Efter at P havde modtaget kvitterede pantebreve fra indfrie panthavere, fremsendtes ejerskiftelånspantebrevet til tinglysning den 7. november 1991 med henblik på sletning af påførte rets-anmærkninger. Pantebrevet blev modtaget retur den 12. december 1991 hos P, som herefter opgjorde sikringskontoen, der blev tilskrevet 3.053,53 kr. i renter. Sikringskontoens saldo overførtes herefter til lånesagskontoen, der herpå blev opgjort, idet der samtidig debiteredes 12.698,95 kr. i renter.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at yde K en godtgørelse, således at K alene skulle betale debetrente af udlagte beløb til den 21. oktober 1991.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Uanset at flere enkelte transaktioner forsåvidt vedrører samme

forretning, kan det ikke afvises, at P har haft reale grunde til at ønske - og derfor træffe aftale med K om - at udlæg foretages fra en anden konto end en indskudskonto.

Da der imidlertid kan være ret betydelig forskel på rentesatserne henholdsvis på en lånekonto og en sikrings (indskuds-) konto, måtte det påhvile P ved indgåelse af aftalen om kontoens oprettelse at gøre K tydeligt opmærksom på, at dette forhold ville kunne betyde en væsentlig udgift for K.

Det kan ikke fastslåes, at dette er sket i den foreliggende sag. P bør derfor foretage en renteændring, således at K stilles, som om sikringskontoens indestående fra 21. oktober 1991 var blevet forrentet med samme rente, som debiteredes lånesagskontoen."

Kendelse af 16. september 1992 i sag nr. 174/1992 (Kassekredit, provision).

Den 11. februar 1991 blev en af pengeinstituttet P til klageren K ydet kassekredit på 20.000 kr. forlænget til 31. december 1993. Af kassekreditkontrakten fremgik, at rentesatsen var 16%. Den fortrykte rubrik vedrørende provisionssats var udfyldt med 0,0% p.a., idet der i rubrikken var fortrykt "p.t.:". .

I februar 1992 meddelte P K, at renten på kassekreditten pr. 1. april 1992 ville blive nedsat med 2%, og at der i stedet ville blive indført en løbende provision på 2% af kreditmaksimum.

Under sagen var fremlagt en brochure om den pågældende kontoform. I denne var bl.a. anført:

"Fordelene ved en "kassekredit" er, at du kun betaler renter, når der trækkes på kreditten. Du kan vente op til 3 år med at afdrage selve "kassekreditten", når blot du i mellemtiden betaler renterne".

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at provisionen på kassekreditten var 0% p.a.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

3 medlemmer udtalte:

"Kreditkontraktens angivelse af en provisionssats på p.t. 0,0% p.a. er usædvanlig og kan ikke fortolkes således, at der var aftalt en provisionssats for låneforholdet. P må imidlertid anses for berettiget til med et passende varsel at ændre kredittens vilkår, herunder at indføre en provisionssats. Vi finder, at et sådant varsel passende kan fastsættes til 6 måneder. Da P ved skrivelse af 21. februar 1992 orienterede K om indførelsen af provisionssatsen stemmer vi herefter for, at ændringen tidligst har kunnet få virkning fra den 21. august 1992."

2 medlemmer udtalte:

"Vi lægger til grund, at fornyelsen af kassekreditten i februar 1991 skete på grundlag af bl.a. oplysningerne i P's brochure. Med henvisning til det fra denne brochure ovenfor citerede samt til det i kreditkontrakten individuelt fastsatte vilkår, hvorefter kreditten skulle løbe indtil udgangen af 1993, finder vi, at P har givet K en berettiget forventning om, at det vederlag, han skulle betale for kreditfaciliteten, i kontraktens løbetid alene ville bestå i forrentning (efter en variabel sats) af trukne beløb.

Det kan ikke føre til andet resultat, at det i P's fortrykte almindelige bestemmelser på kontraktens bagside er fastsat, at "renter og provision, efter de af banken til enhver tid fastsatte satser, beregnes bagud og tilskrives kontoen hvert kvartal .." (punkt 7). Ej heller kan det føre til andet resultat, at P ifølge ordlyden af de almindelige bestemmelsers punkt 2 skulle have "ret til - uanset eventuelle afdragsbestemmelser - når som helst med 14 dages varsel at opsige kreditten og forlange gælden helt eller delvis betalt". Vi stemmer herefter for at give K fuldt medhold".

Kendelse af 18. november 1992 i sag nr. 221/1992
(Boligsparekontrakt, overførsel, modregning).

I efteråret 1991 anmodede klageren K sit pengeinstitut P1 om, at en den 24. marts 1989 oprettet boligsparekontrakt, som førtes hos pengeinstituttet P2 blev overført til P1. Efter at have kontaktet P2 meddelte P1 K, at P2 ikke ønskede at overføre ordningen. Efter K's henvendelse til P2 oplyste P2, at P2 forbeholdt sig modregningsret for sit tilgodehavende hos K, ligesom P2 meddelte, at boligsparekontrakten var spærret og ville blive opgjort, når den havde løbet i tre år. Det fremgik endvidere af sagen, at boligsparekontrakten ikke var opfyldt, idet der ikke var indbetalt 1.200 kr. årligt på ordningen.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P2 tilpligtedes at udbetale fra kontoen.

P2 nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets tog klagerens påstand til følge med disse bemærkninger:

"Indeståendet på en boligsparekonto kan i et tidsrum af 3 år regnet fra den førte indbetaling ikke gøres til genstand for udlæg, udpantning eller arrest, jvf. § 7, stk. 2, i lovebekendtgørelse nr. 145 af 20. marts 1987 om boligsparekontrakter, og dette gælder, selv om kravet om en årlig mindsteindbetaling på 1.200 kr. ikke er opfyldt, og kontrakten derfor anses for bortfaldet. Det følger heraf, at et pengeinstitut ikke i bindingsperioden kan foretage modregning i indeståendet på en boligsparekonto, selv om kontrakten er misligholdt. Ankenævnet finder, at dette tillige må indebære, at et pengeinstitut ikke kan afvise at overføre kontoen til et andet pengeinstitut med den begrundelse, at man har en fordring mod kontohavere, for hvilken man har til hensigt at foretage modregning ved bindingsperiodens udløb, idet dette reelt har karakter af anteciperet modregning.

I den foreliggende sag må det lægges til grund, at P2 i efteråret 1991 og senest ved skrivelse af 6. januar 1992 har afvist at efterkomme K's anmodning om overførsel af indeståendet på hans

boligsparekonto til et andet pengeinstitut. Da bindingsperioden først udløb den 31. marts 1992, var dette efter det anførte uberettiget. Som konsekvens heraf må P2 være forpligtet til at udbetale kontoens indestående til K, idet P2 under disse omstændigheder ikke kan støtte ret på den modregning, der er foretaget efter bindingsperiodens udløb."

Kendelse af den 8. december 1992 i sag nr. 241/1992 (Budgetkonto, inddækning af overtræk).

Klagerne K havde hos pengeinstituttet P en budgetkonto og en lønkonto. I oktober 1990 meddelte P K, at lønkontoen var overtrukket med 6.171,70 kr., som P kunne acceptere, såfremt dette blev inddækket senest 1. december 1990. I november 1990 afslog P K's anmodning om et lån til sanering af forbrugsgældsposter. Overtrukket på lønkontoen blev herefter inddækket.

I forbindelse med udarbejdelse af nyt budget i 1991 for K viste det sig nødvendigt enten at indbetale 13.000 kr. ekstraordinært eller forhøje budgetkontoens kreditmaksimum fra 18.500 kr. til 31.000 kr. Efter at K's løn på ialt ca. 19.500 var indsat på K's lønkonto ultimo februar 1992, overførte P den 27. februar 1992 automatisk 18.300 kr. til K's budgetkonto og meddelte K, at man som følge af, at K nu var registreret i Ribers kreditinformation ikke ønskede at yde K kreditten. P havde derfor opgjort K's budgetkonto over lønkontoen, som herefter havde en negativ saldo på ca. 6.600 kr., som K blev anmodet om at indbetale. Samtlige K's betalingsaftaler var samtidig slettet.

Af kontoudskrifter fremlagt under sagen fremgik, at budgetkontoen regelmæssigt havde udvist en negativ saldo på over 20.000 kr. i perioden fra 1. oktober 1991. Af en fremlagt betalingsoversigt fremgik, at der i marts i 1992 skulle have været betalt regninger til et samlet beløb af ca. 26.400 kr. over budgetkontoen.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at man ikke havde været berettiget til at anvende det overførte beløb på 18.300 kr. til dækning af gælden på K's budgetkonto.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets flertal tog klagen til følge med disse bemærkninger:

"Det må efter det oplyste lægges til grund, at P gennem en længere periode havde accepteret overtræk på K's budgetkonto i

størrelsesordenen 20.000 kr., hvilket også stemmer med, at der på kontoudskriften af 31. december 1991 er angivet et kreditmaksimum på 18.500 kr. Vi finder, at P under disse omstændigheder må anses at have indrømmet K en trækningsret i den nævnte størrelsesorden, som ikke kunne bringes til ophør uden varsel. P's fremgangsmåde, som indebar, at det overførte beløb på 18.300 kr. blev anvendt til nedbringelse af kreditten og ikke som forudsat til betaling af den kommende periodes regninger, var derfor ikke berettiget. Vi finder imidlertid ikke tilstrækkeligt grundlag for nu at pålægge P at udbetale beløbet til K, som må henvises til at gøre et eventuelt tab gældende som erstatningskrav."

Mindretallet udtalte:

"Jeg er enig i, at P var uberettiget til at bringe forholdet til ophør uden varsel. På grund af ophævelsen har K ikke haft reel mulighed for at råde over kontoen eller i øvrigt forberede engagementets afvikling. For at K kan få denne mulighed, finder jeg, at K kan kræve en frist på 3 måneder regnet fra meddelelsen af Ankenævnets afgørelse til afvikling af deres engagement med P. Jeg finder ikke, at K's adgang til at afkræve P erstatning af eventuelt beviseligt tab forårsaget af den uberettigede opsigelse kan føre til andet resultat."

Kendelse af 18. november 1992 i sag nr. 271/1992 (Børneopsparing, frigørende udbetaling).

I oktober 1991 anmodede klageren K pengeinstituttet P om udbetaling af indeståendet på en i 1982 for K's barn oprettet børneopsparingskonto, hvis bindingsperiode udløb den 1. maj 1991. K var ved en skilsmisse tilkendt forældremyndigheden vedrørende kontohaveren.

Kontoens indestående var efter bindingsperiodens udløb på K's tidligere ægtefælles anmodning opgjort og overført til den tidligere ægtefælles konto. Beløbet udgjorde ca. 14.000 kr.

Den 28. oktober 1991 fremlagde den tidligere ægtefælle for P en skrivelse af samme dato, hvorefter børneopsparingen måtte udbetales til ham. Skrivelsen fremtrådte som underskrevet af såvel K som barnet.

K indbragte som værge for barnet sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at betale indeståendet på kontoen pr. 1. maj 1991 med tillæg af renter.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog klagen til følge med disse bemærkninger:

"Da indeståendet på en børneopsparingskonto tilhører barnet, kan udbetaling forud for barnets fyldte 18. år ikke ske til andre end barnets værge. P blev derfor ikke frigjort ved udbetalingen den 1. maj 1991 til K's tidligere ægtefælle, hvilket for så vidt også er erkendt af P, der alene støtter sin frifindelsespåstand på skrivelsen af 28. oktober 1991.

Efter indholdet af denne skrivelse tiltræder K, at indeståendet på børneopsparingskontoen er udbetalt til den tidligere ægtefælle. En sådan disposition, der må anses at have karakter af en betydelig gave fra barnet, kan K ikke som værge gyldigt foretage, jvf. værgbekendtgørelsens § 16. P er derfor - uafhængigt af, om den nævnte skrivelse af ægte - ikke frigjort over for kontohaveren."

Kendelse af 18. december 1992 i sag nr. 277/1992 (Kaution. Tredjemands pant. Bristede forudsætninger).

Pengeinstituttet P aftalte med en debitor D i januar 1991, at D's engagement, som var i størrelsesordenen 2,8 mio. kr., pr. 1. november 1991 skulle nedbringes med 500.000 kr. I oktober 1991 blev det klart, at D ikke havde mulighed for at betale de 500.000 kr. P gjorde opmærksom på, at betalingen af beløbet var en forudsætning for engagementets opretholdelse. Da de 500.000 kr. ikke blev betalt, blev D's bo efter P's begæring den 22. november 1991 taget under konkursbehandling.

Umiddelbart herefter etableredes en ordning, hvorefter der etableredes tre nye lån på henholdsvis 50.000 kr., 200.000 kr. og 200.000 kr. Disse låns provenu blev afskrivet på D's engagement, og K1 kautionerede for 50.000 kr., medens K2 og K3, der var henholdsvis D's mor og D's svigermor, stillede sikkerhed med 200.000 kr. i form af ejerpantebreve med pant i deres respektive ejendomme. Det blev i samme forbindelse tilkendegivet, at der var tale om en midlertidig ordning, ligesom D skulle overføre sit engagement til et andet pengeinstitut. De tre lån forfaldt til betaling den 1. februar 1992.

Den 26. november 1991 ophævedes konkursdekretet vedrørende D.

Primo januar 1992 oplyste D, at han ikke var i stand til at flytte engagementet til et andet pengeinstitut. Den 13. januar 1992 indgav P konkursbegæring mod D, og dekret blev afsagt den 10. februar 1992.

K1-K3 indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at deres kaution, henholdsvis pantsætninger, var ugyldige.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets flertal bestemte med følgende bemærkninger, at K1's kaution og K2's og K3's håndpantsætningserklæringer ikke kunne gøres gældende:

"K1's kaution og K2's og K3's pantsætninger blev påtaget som led i en aftale om, at P skulle tilbagekalde sin konkursbegæring af 13. november 1991, således at debitor kunne få mulighed for at skifte pengeinstitut eller - hvis dette ikke lykkedes - for at afhænde sine aktiver ved frivilligt salg. Det var derfor i strid med K's forudsætninger ved sikkerhedsstillelsen, at P kun godt 1 1/2 måned senere påny indgav konkursbegæring mod debitor, hvilket måtte stå P klart. Selv om den ny konkursbegæring måtte være rimeligt begrundet i de af P anførte forhold fra D's side, finder vi, at P bør bære risikoen for K's bristede forudsætninger, således at P ikke som følge af det passerede stilles bedre, end hvis den oprindelige konkursbegæring var blevet opretholdt. Vi stemmer derfor for at tage K's påstande til følge."

Ankenævnets mindretal udtalte:

"Vi finder, at selv om K2's og K3's påtagelse af kautionsforpligtelsen meget muligt må anses som afgivet under forudsætning af, at P ikke kort tid efter påny indgav konkursbegæring mod debitor, bør risikoen for K's bristede forudsætninger ikke pålægges P i den situation, hvor andre forhold fra D's side begrunder P's handlemåde.

Vi finder derudover, at en stillingtagen til K1's anbringende om, at han ikke af D eller P blev gjort bekendt med, at det lån, for hvilket han kautionerede, anvendtes til betaling af tidligere stiftet gæld, sammenholdt med P's anbringende om, at alle udtrykkeligt var gjort opmærksom på situationen, ville forudsætte en bevisførelse i form af parts- og vidneafhøringer, som ikke kan ske for Ankenævnet, men i givet fald må finde sted for domstolene.

Vi stemmer herefter for, at K2's og K3's påstande ikke tages til følge, og at sagen i forhold til K1 afvises i medfør af vedtægternes § 7, stk. 1."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Kendelse af den 8. december 1992 i sag nr. 288/1992 (Pantebrev, depot, undladelse af at tinglyse ændret adresse for kreditor m.m. erhvervsforhold, afvisning).

Klageren K, der var advokat, havde i juli 1989 fra nogle klienter modtaget et misligholdt pantebrev til videre inkassation. Pantebrevet havde oprindeligt været indlagt i et depot hos pengeinstitut P₁, og bar tinglyst påtegning om at kreditors adresse var C/O P₁. I 1986 var pantebrevsdepotet overført til pengeinstitut P₂ i hvilken forbindelse den tinglyste adresse ikke blev ændret.

Efter at K den 4. september 1989 havde opsagt pantebrevet overfor pantebrevsdebitor, indgav K den 26. september 1989 udlagsbegæring til fogedretten, hvorefter pantebrevsudlæg foretoges den 8. november 1989. Den pantsatte ejendom var forinden den 24. oktober 1989 solgt på tvangsauktion for et bud, som kun gav dækning til pantebrevet med 716,40 kr.

I maj 1991 rettede K henvendelse til P₁ og P₂ og gjorde krav gældende i anledning af, at indkaldelse til tvangsauktionen ikke var videregivet til K's klienter.

I december måned 1991 indfrie K sine klienter ved betaling af 32.330,44 kr.

K indbragte i maj 1992 klagen for Ankenævnet med påstand om, at P₁ og P₂ principalt alternativt, subsidiært solidarisk tilpligtedes at betale K 31.614,04 kr.

Begge indklagede nedlagde påstand om principalt afvisning, subsidiært frifindelse.

Ankenævnet afviste med følgende bemærkninger at behandle klagen:

"Spørgsmål om, hvorvidt der er begået ansvarspådragende fejl, og om disse eventuelle fejls betydning kan i den foreliggende sag, som de fremførte anbringender viser, ikke alene rejses i relation til P₁ og P₂, men også i relation til K's virksomhed som advokat

for ejerne af det omhandlende pantebrev. Efter at K har indfriet ejernes krav, har sagen således karakter af et regresopgør mellem tre mulige erstatningsansvarlige, som alle har handlet som led i deres profession. Ankenævnet finder herefter, at klagen ikke kan anses for og ikke kan sidestilles med en klage vedrørende et privat kundeforhold, og at den derfor falder uden for nævnets kompetance, jfr. vedtægternes § 2, stk. 2 og 3."

Kendelse af 26. oktober 1982 i sag nr. 292/1992 (Inkasso, kontoudskrifter).

I 1990 blev klageren K's engagement på ca. 25.000 kr. af pengeinstituttet P overgivet til inkasso. K indgik herefter med P's advokat en afviklingsaftale med en månedlig betaling på 1.000 kr. K overholdt aftalen, hvorefter sagen i april 1991 tilbageførtes til P's inkassoafdeling. Ved sagens overgivelse til inkasso var den automatiske renteberegning standset med virkning fra den 30. september 1990. Efter tilbageførslen til P's inkassoafdeling, blev den automatiske renteberegning ikke genoptaget.

K anmodede P om at modtage kontoudskrift for perioden efter lånets overgivelse til inkasso. P redegjorde herefter for, hvorledes K's indbetalinger til advokaten var anvendt samt bogførings- og valørdatoer for K's indbetalinger siden maj 1991. P meddelte endvidere i april 1992 K, at såfremt K ønskede manuelt udarbejdede kontoudskrifter, kunne det ske mod betaling af sædvanlig timelønsgebyr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes vederlagsfrit at fremsende kontoudskrift for perioden fra lånets overgivelse til inkasso og fremefter.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3-2, tog Ankenævnet klagerens påstand delvist til følge.

Tre medlemmer udtalte:

"Efter at K havde indgået en afviklingsaftale med P's advokat og overholdt denne aftale gennem en periode, blev administrationen af K's engagement (lån) tilbageført til P's inkassoafdeling den 12. april 1991. Vi finder, at engagementet for så vidt angår tiden herefter må sidestilles med et almindeligt låneforhold. Vi finder derfor, at K's påstand delvis bør tages til følge, således at det pålægges P vederlagsfrit at tilstille K en kontoudskrift for perioden 12. april - 31. december 1991 udvisende samtlige posteringer, herunder rentedebiteringer, og endvidere pålægges P

fremover vederlagsfrit at tilstille K en sådan kontoudskrift mindst én gang årligt."

To medlemmer udtalte:

"Vi finder ikke, at det i et tilfælde som det foreliggende kan påhvile P - ud over de allerede meddelte oplysninger - vederlagsfrit at tilstille K kontoudskrifter. Vi stemmer derfor for, at klagen ikke tages til følge."

Kendelse af den 8. december 1992 i sag nr. 306/1992 (Kaution, stiftelse. Oplysning om debtors økonomiske forhold, gældssanering).

Den 20. september 1991 ydede pengeinstituttet P klageren K's bror B et lån på 104.000 kr., for hvilket K kautionerede. B havde den 7. august 1991 indgivet begæring om gældssanering, som blev indledt den 17. oktober 1991.

Af låneprovenuet anvendtes 52.458,37 kr. til indfrielse af B's lån i et andet pengeinstitut, for hvilket K's og B's far havde stillet sikkerhed med et ejerpantebrev. 27.000 kr. af lånet blev betalt til K's og B's mor, medens 5.689,08 kr. anvendtes til indfrielse af B's lån hos P.

I februar 1992 gjorde P kautionen gældende overfor K med 105.024 kr. B tilbagekaldte i marts 1992 begæringen om gældssanering.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at kautionsforpligtelsen ikke kunne gøres gældende.

P nedlagde påstand om frifindelse, bl.a. under anbringende af, at B overfor P havde oplyst, at B havde fået gældssanering, og at denne var stadfæstet.

Ankenævnets flertal tog klagen til følge med disse bemærkninger:

"Selv om debitor overfor P måtte have udtalt, at han havde opnået gældssanering, har P ikke med føje kunnet stole på, at denne oplysning var korrekt, idet P som kreditor ifølge den ældre fordring i så fald skulle have modtaget meddelelse herom direkte fra skifteretten eller dennes medhjælper. P måtte samtidig indse, at det i tilfælde af, at oplysningen ikke var korrekt, således at gældssaneringssagen fortsat verserede, var af afgørende betydning for K at modtage oplysning herom, bl.a. fordi optagelsen af det omhandlede lån og den måde, på hvilken provenuet blev anvendt, i så fald i sig selv kunne vanskeliggøre debtors muligheder for at opnå gældssanering.

Vi finder, at det under disse omstændigheder måtte påhvile P at

oplyse K om debtors gældssaneringssag. Da det efter det foreliggende må lægges til grund, at dette ikke er sket, og at K heller ikke fra anden side var bekendt med sagen, finder vi, at P må være afskåret fra at gøre kautionsforpligtelsen gældende overfor K."

Mindretallet udtalte:

"Der foreligger i sagen ikke nærmere oplysninger om K's kendskab til B's økonomiske forhold på tidspunktet for kautionsforpligtelsens stiftelse. Vi finder derfor, at en stillingtagen til klagen ville forudsætte en bevisførelse, herunder i form af parts- og vidneforklaringer, som ikke kan ske for Ankenævnet, men må finde sted for domstolene. Vi stemmer derfor for at afvise sagen i medfør af § 7, stk. 1, i Ankenævnets vedtægter."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Kendelse af 26. oktober 1992 i sag nr. 307/1992 (Dankort, misbrug).

Den 23. marts 1992 fik klageren K stjålet sin tegnebog indeholdende bl.a. 2 dankort. Tyveriet skete i tidsrummet mellem kl. 14.25 og 17.15 og fandt sted på en skole, hvor K havde rengøringsjob. Tasken med tegnebogen blev opbevaret i et uaflåst depotrum på skolen.

Dankortet blev misbrugt ved hævning af 5.064 kr. samme dag.

Kontoførende pengeinstitut P debiterede K's konto 5.000 kr. af misbruget.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbage 3.800 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3-2 tog Ankenævnet klagen til følge. Ankenævnets bemærkninger var således:

3 medlemmer udtalte:

"Selv om den ændrede affattelse af betalingskortlovens § 21 først trådte i kraft den 31. marts 1992, har P erklæret sig indforstået med at anvende de nye regler på det foreliggende tilfælde i det omfang, de stiller K gunstigere end de hidtidige regler.

Efter § 21, stk. 1, hæfter kortindehaveren for op til 1.200 kr. af tabet, når den til kortet hørende PIN-kode har været anvendt. Efter stk. 3, nr. 2, hæfter kortindehaveren dog for op til 8.000 kr., såfremt det godtgøres, at indehaveren "ved groft uforsvarlig adfærd har muliggjort den uberettigede brug". Efter en samlet vurdering finder vi det betænkeligt at fastslå, at K's adfærd i det foreliggende tilfælde kan karakteriseres som groft uforsvarlig. Vi lægger herved vægt på, at opbevaringen i depotrummet af tasken med tegnebogen indeholdende dankortet i hvert fald i det væsentlige skete udenfor skoletiden, at kun en begrænset kreds af

personer kan antages at have haft naturligt ærinde i depotrummet, at billedet med PIN-koden noteret på bagsiden vel var opbevaret i tegnebogen ligesom dankortet, men ikke lå umiddelbart ved siden af dette, og at koden i et vist - omend beskedent - omfang var kamufleret ved at være noteret sammen med 4 andre cifre. Vi lægger endvidere vægt på, at bestemmelsen om groft uforsvarlig adfærd efter lovens forarbejder er forudsat kun at kunne gøres gældende i et fåtal af tilfælde.

Efter det anførte er K's hæftelse efter de nye regler begrænset til selvrisikobeløbet på 1.200 kr. Idet bemærkes, at en vurdering efter § 21 i den hidtidige affattelse må føre til, at K anses at have handlet groft uagtsom, således at hun selv måtte bære 5.000 kr. af tabet, stemmer vi herefter for at tage K's påstand til følge."

2 medlemmer udtalte:

"I det foreliggende tilfælde har K i længere tid om eftermiddagen mellem kl. 14.30 og 17.00 på et tidspunkt, hvor der stadig færdedes mange fremmede og elever, efterladt sin taske indeholdende tegnebogen med dankortet i et uaflåst depotrum på en skole, hvortil der må antages at have været fri adgang for mange personer. I tasken blev opbevaret to dankort, og PIN-koderne til de to kort var noteret bagpå et billede, der lå i samme tegnebog som dankortet. Der foreligger således ingen kamuflage af koden. Ved således at have skabt såvel en let adgang til selve tyveriet som en let adgang for tyven til at komme i besiddelse af koden, finder vi, at K har udvist en groft uforsvarlig adfærd. Hendes hæftelse efter de nye regler er derfor ikke begrænset til selvrisikobeløbet på 1.200 kr.

K's adfærd må så meget mere betegnes som groft uagtsom, og K hæfter derfor efter de hidtidige regler for 5.000 kr. af tabet. Vi stemmer herefter for, at klagen ikke tages til følge."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Kendelse af 21. oktober 1992 i sag nr. 313/1992 (Gebyr, førtidig indfrielse).

Finansieringsselskabet F ydede i 1989 klageren K et billån på 60.844 DM. Lånet kunne fra K's side indfries når som helst. Af lånedokumentet fremgik, at K ved førtidig indfrielse skulle betale et ekspeditionsgebyr.

Af F's gebyrliste fremgik, at gebyret for opsigelse af lånet udgjorde 1% af restgælden, minimum 400 kr. I april 1992 indfrie K lånet og betalte i denne forbindelse et indfrielsesgebyr på 367 DM svarende til 1.424,69 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at F tilpligtedes at nedsætte gebyret.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Det fremgår af lånedokumentets almindelige vilkår, som K har tiltrådt ved sin underskrift på lånedokumentet, at der i forbindelse med førtidig indfrielse af lånet opkræves et ekspeditionsgebyr, og at størrelsen af dette gebyr fremgår af F's gebyrliste. Ekspeditionsgebyret må herefter anses for omfattet af parternes aftale, og en nedsættelse vil alene kunne ske, såfremt gebyret må anses for urimeligt stort. Da Ankenævnet finder et gebyr på 367 DM, svarende til 1.424,69 Dkr. ved den oplyste omregningskurs, for urimeligt stort, idet gebyret alene bør tjene til dækning af de med indfrielsen forbundne ekspeditions-mæssige omkostninger, nedsættes gebyret til 400 kr."

Kendelse af 18. november 1992 i sag nr. 351/1992 (Dankort, misbrug).

Klageren K fik under en bustur i København den 22. februar 1992 stjålet en pung fra sin taske. I pungen opbevarede K's dankort samt PIN-koden noteret på det originale PIN-brev. K spærrede kortet, men forinden blev der ved tre transaktioner hævet 6.000 kr. ved anvendelse af korrekt PIN-kode. Det kontoførende pengeinstitut P meddelte, at K hæftede for 5.000 kr. af misbruget.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at godtgøre K 3.800 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"P har erklæret sig indforstået med, at de nye regler om misbrug af betalingskort anvendes på det foreliggende tilfælde i det omfang, de stiller K bedre end de på misbrugstidspunktet gældende regler.

Efter de nye reglers § 21, stk. 1, hæfter kortindehaveren for op til 1.200 kr. af tabet, når den til kortet hørende PIN-kode har været anvendt. Efter stk. 3, nr. 2, hæfter kortindehaveren dog for op til 8.000 kr., såfremt det godtgøres, at indehaveren "ved groft uforsvarlig adfærd har muliggjort den uberettigede brug".

Det må lægges til grund, at K's pung indeholdende dankortet blev stjålet fra K's taske under en bustur, og at K ikke i forbindelse med selve tyveriet har gjort sig skyldig i uagtsomhed. Selv om det kan bebrejdes K, at hun i pungen tillige opbevarede en seddel, på hvilken PIN-koden var noteret i ikke-kamoufleret form, findes K efter en samlet vurdering ikke at have udvist en groft uforsvarlig adfærd som omhandlet i lovens § 21, stk. 3, nr. 2. Ankenævnet har herved også lagt vægt på, at det i lovens forarbejder er forudsat, at det udvidede ansvar kun kan gøres gældende i et fåtal af tilfælde.

Ankenævnet tager herefter K's påstand til følge. Det bemærkes, at

K i relation til de hidtidige regler må anses at have handlet groft uagtsomt, således at hun efter disse selv måtte bære 5.000 kr. af tabet."

Kendelse afsagt den 16. december 1992 i sag nr. 369/1992 (Rente, deponeringskonto).

I forbindelse med køb af en fast ejendom deponerede klageren K i juli 1987 66.000 kr. i pengeinstituttet P. K hævede efterfølgende handlen og anmodede i januar 1988 gennem sin advokat om det deponerede beløbs frigivelse. P meddelte, at beløbet ikke kunne frigives, forinden spørgsmålet om ophævelse af handlen var afgjort ved endelig dom.

Efter at tvisten mellem K og sælgeren af ejendommen var afgjort, udbetalte P i december 1991 deponeringskontoens indestående med ialt 66.744,33 kr., svarende til, at kontoen i hele deponeringsperioden var blevet forrentet med 0,25% p.a.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at betale en højere rente.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Det fremgår af P's skrivelse af 18. januar 1988, at man var bekendt med, at det deponerede beløb kunne forventes at være deponeret igennem længere tid, idet en retssag mellem K og sælgeren af ejendommen først skulle afgøres. Ankenævnet finder derfor, at P fra den 19. januar 1988 burde have ændret kontoens forrentning til rente svarende til P's rente for konti med tre måneders opsigelse."

Kendelse af 8. december 1992 i sag nr. 414/1992 (Udlån, stiftelsesomkostninger).

Klageren K optog i marts 1991 hos pengeinstituttet P et lån på 120.000 kr., hvoraf ca. 100.000 kr. anvendtes til indfrielse af ældre lån og inddækning af et underskud på 7.000 kr. på K's budgetkonto. Udover stiftelsesgebyret på 2.400 kr. samt dokumentgebyr med 350 kr. fremgik det af lånets afregning, at der herudover var fratrullet "DIV. OMKOSTNINGER 1" med 7.200 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at refundere 7.200 kr. til K.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"P har ved stiftelsen af det omhandlede lån på 120.000 kr. beregnet sig stiftelsesgebyr med 2.400 kr. (2% af lånebeløbet) og stiftelsesprovision med 7.200 kr. (6% af lånebeløbet). Disse stiftelsesomkostninger må i sig selv anses for usædvanligt store. Langt størstedelen af lånet - over 90.000 kr. - blev anvendt til indfrielse af ældre lån, og en sådan låneomlægning kunne i betragtning af de store omkostninger ved stiftelsen af det nye lån næppe under nogen omstændigheder være en fornuftig økonomisk disposition for K. I lånedokumentet er stiftelsesprovisionen ikke benævnt som sådan, men som "div. omkostninger 1", således at K ikke umiddelbart kunne konstatere, at der var tale om en stiftelsesomkostning ud over stiftelsesgebyret."

I kendelsens konklusion bestemtes, at P burde kreditere K's lån med 7.200 kr. med valør på lånets afregningstidspunkt.

Kendelse af 18. december 1992 i sag nr. 433/1992 (Udlån, rente).

Finansieringsselskabet ydede i september 1990 klageren K et billån på 63.779 kr. Lånet forrentedes med en variabel rente, som på stiftelsestidspunktet udgjorde 12,5% p.a. I låneaftalens almindelige bestemmelser var under "Rentesats" bl.a. anført, at renter af lånet beregnedes efter de satser, som F til enhver tid "fastsætter for lån af denne art".

I løbet af 1991 steg lånets rente, således at renten ved udgangen af året var 13,87%. Pr. 10. juni 1991 ændredes renten til 14,87%.

K indbragte sagen for Ankenævnet bl.a. med påstand om, at F tilpligtedes med tilbagevirkende kraft at nedsætte renten således, at K's lån forrentedes med samme rente som nye tilsvarende billån ydet af F.

F nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Allerede efter indholdet af den citerede bestemmelse i låneaftalens almindelige bestemmelser findes F ... ikke at være berettiget til for K's lån at fastsætte en rente, der er højere end den rente, der til enhver tid er gældende for nye lån af samme art som K's."

I kendelsens konklusion bestemtes, at F burde anerkende ikke at have været/være berettiget til at fastsætte en rente for K's lån højere end den rente, der til enhver tid havde været/er gældende for nye lån af samme art. Endvidere pålagdes F at regulere K's restgæld i overensstemmelse hermed.

Sekretariat:

Østerbrogade 62, 4. sal, 2100 København Ø

Tlf. 35 43 63 33 · Giro 4 16 34 00

V E D T Æ G T E R

F O R

P E N G E I N S T I T U T A N K E N Æ V N E T

§ 1

Pengeinstitutankenævnet er oprettet af Den Danske Bankforening, Danmarks Sparekasseforening, Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet.

§ 2

Stk. 1. Ankenævnet behandler klager over danske pengeinstitutter og deres herværende datterselskaber. Ankenævnet behandler endvidere klager over danske filialer af udenlandske pengeinstitutter. (De nævnte institutter og selskaber er i det følgende dækket af ordet "pengeinstitutter").

Stk. 2. Ankenævnet behandler klager vedrørende private kundeforhold. Klager fra erhvervsdrivende kan behandles, såfremt klagen ikke adskiller sig væsentligt fra en klage vedrørende et privat kundeforhold.

Stk. 3. Klager fra erhvervsdrivende falder i øvrigt udenfor Ankenævnets kompetence.

§ 3

Stk. 1. En klage kan angå samtlige omstændigheder i retsforholdet mellem parterne, herunder også omstændigheder, der er opstået inden et egentligt kundeforhold etableres.

Stk. 2. Det er en betingelse for behandling af en klage, at klageren forgæves ved henvendelse har søgt at opnå en tilfredsstillende ordning med pengeinstituttet. Ankenævnet kan indlede behandling af en klagesag, såfremt pengeinstituttet har afvist klagen, eller der ikke forinden 5 uger fra modtagelsen af en klage er opnået forlig med klageren.

§ 4

Stk. 1. Udenfor Ankenævnets kompetence falder sager, hvis behandling i henhold til lovgivningen er henlagt til offentlige myndigheder eller andre anke- eller klagenævn.

Stk. 2. Afviser Ankenævnet i medfør af stk. 1 at behandle en klage, skal det oplyse klageren om den relevante myndighed eller det relevante anke- eller klagenævn.

§ 5

Stk. 1. Ankenævnet kan ikke behandle sager, som er afgjort ved endelig dom, gyldig bindende voldgift eller retsforlig eller sager, der kan forventes afgjort i forbindelse med en straffesag. En voldgiftskendelse er kun bindende, såfremt klageren forinden voldgiftssagen er blevet orienteret om muligheden for ankenævnsbehandling.

Stk. 2. Så længe en sag verserer for Ankenævnet, kan klagesagens parter ikke anlægge sag ved domstolene eller voldgiftsret om de af klagen omfattede spørgsmål.

§ 6

Er det utvivlsomt, at sagen ikke kan behandles af Ankenævnet i henhold til §§ 2-5, giver sekretariatet klageren meddelelse herom og begrunder overfor klageren denne afgørelse. Klageren gøres samtidig opmærksom på, at afgørelsen vil kunne indbringes for Ankenævnet, hvilket sker ved sekretariatets foranstaltning, såfremt klageren fremsætter ønske herom.

§ 7

Stk. 1. Ankenævnet kan afvise sager, som på grund af deres principielle juridiske karakter, usikkerheden om bedømmelsen af de fremkomne faktiske oplysninger eller af andre særlige grunde findes uegnede til behandling i Ankenævnet.

Stk. 2. En afvisning i henhold til stk. 1 skal ledsages af oplysning om muligheden for at indbringe sagen for domstolene, om retshjælp, fri proces eller dækning af sagsomkostninger gennem eventuel retshjælpsforsikring.

§ 8

Stk. 1. Klager indgives skriftligt til Ankenævnets sekretariat. Ankenævnet kan foreskrive, at der benyttes en særlig blanket. Sekretariatet har i øvrigt til opgave at besvare skriftlige, telefoniske eller personlige henvendelser til Ankenævnet samt at forberede klagesagerne til Ankenævnet. Sekretariatet drager omsorg for sagens oplysning. Klageren skal i forbindelse med klagens indgivelse til Ankenævnet give samtykke til, at pengeinstituttet uanset tavshedspligt kan afgive oplysninger til Ankenævnet til brug for sagens behandling.

Stk. 2. Efter modtagelsen af klagen sender sekretariatet med anmodning om en udtalelse det pågældende pengeinstituts direktion en genpart af det modtagne materiale med undtagelse af det, som utvivlsomt er direktionen bekendt. Sekretariatet drager i øvrigt

omsorg for, at hver af parterne får kendskab til oplysninger fra modparten, som må anses at have betydning for sagens afgørelse, og til sagkyndige erklæringer eller udtalelser indhentet til brug for Ankenævnsbehandlingen.

Stk. 3. Hvis pengeinstituttet ikke inden 5 uger efter modtagelsen har fremsendt en udtalelse til Ankenævnet, kan sagen behandles på grundlag af klagerens materiale, med mindre sekretariatet på pengeinstituttets anmodning har forlænget fristen.

Stk. 4. Klageren kan til enhver tid tilbagekalde sin klage. Ankenævnsbehandlingen bortfalder ligeledes, hvis pengeinstituttet under sagens behandling opfylder klagerens krav, eller der indgås forlig mellem parterne.

§ 9

Stk. 1. Ankenævnet kan i særlige tilfælde efter en parts anmodning eller af egen drift indkalde parterne til mundtlig forhandling. Såfremt klageren uden oplyst lovligt forfald udebliver fra en sådan forhandling eller undlader at fremkomme med de af Ankenævnet ønskede oplysninger, kan Ankenævnet afvise klagen eller behandle den på det foreliggende grundlag. Hvis pengeinstituttet udebliver eller undlader at fremkomme med de af Ankenævnet ønskede oplysninger, kan sagen ligeledes behandles på det foreliggende grundlag.

Stk. 2. Ankenævnet kan på begæring af en part eller af egen drift indhente sagkyndige erklæringer eller udtalelser.

§ 10

Stk. 1. Ankenævnets kendelser skal sendes til sagens parter inden 10 dage efter afsigelsen. Der gives normalt en frist på 4 uger til opfyldelse af kendelsen. Klageren orienteres samtidig om muligheden for at indbringe sagen for domstolene, om retshjælp,

fri proces eller dækning af sagsomkostninger gennem eventuel retshjælpsforsikring.

Stk. 2. Ankenævnets kendelser sendes endvidere til Finanstilsynet og i anonymiseret form, jf. stk. 4, til Forbrugerklagenævnet.

Stk. 3. Ankenævnet udarbejder en årsberetning, der tilsendes Finanstilsynet og Forbrugerklagenævnet. Ankenævnets offentliggørelse af kendelser sker uden angivelse af parternes identitet, og Ankenævnet kan i øvrigt fastsætte nærmere regler for offentliggørelsen.

Stk. 4. Enhver kan ved henvendelse til Ankenævnets sekretariat forlange at blive gjort bekendt med Ankenævnets kendelser, dog med undtagelser af klagerens og eventuelle trediemænds identitet. Ankenævnet kan i forbindelse med en sags afgørelse bestemme, at også pengeinstituttets identitet skal tilbageholdes, såfremt særlige forhold taler derfor.

Stk. 5. Ankenævnets medlemmer, Forbrugerklagenævnet og sekretariatets medarbejdere har med undtagelse af oplysninger, der er offentligt tilgængelige, tavshedspligt om, hvad der fremkommer under ankenævnsbehandlingen.

§ 11

Stk. 1. Når Ankenævnet har truffet afgørelse i en klagesag, kan sagen af enhver af parterne - af pengeinstituttet dog med den i stk. 2 angivne begrænsning - indbringes for domstolene.

Stk. 2. Et pengeinstitut kan tilslutte sig Ankenævnet med den virkning, at det er bundet af Ankenævnets kendelser, med mindre det inden 4 uger efter Ankenævnets afsendelse af den enkelte kendelse skriftligt meddeler Ankenævnet, at det ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Stk. 3. Et pengeinstitut, der har tilsluttet sig Ankenævnet i henhold til stk. 2, kan ved skriftlig opsigelse til Ankenævnets sekretariat udtræde heraf med et varsel på 6 måneder til et kalenderårs udløb.

§ 12

Stk. 1. Den Danske Bankforening, Danmarks Sparekasseforening, Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet udpeger et af organisationerne nærmere fastsat antal ankenævnsmedlemmer. Organisationerne udpeger herudover en formand og en næstformand, der begge skal opfylde betingelserne for udnævnelse til landsdommer.

Stk. 2. Hvad der i disse vedtægter bestemmes om formanden og dennes kompetence finder tilsvarende anvendelse på næstformanden for så vidt angår de sager, i hvis behandling denne skal deltage, deltager eller har deltaget.

Stk. 3. Ankenævnets medlemmer udpeges for en 3-årig periode. Medlemmerne fratræder deres hverv med udgangen af det år, hvori de fylder 70 år.

Stk. 4. Organisationerne fastsætter Ankenævnets forretningsorden. Bestemmelsen i stk. 2 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Til Ankenævnet tilknyttes et sekretariat. Organisationerne ansætter sekretariatschefen.

§ 13

Stk. 1. Ved Ankenævnets behandling af den enkelte klagesag deltager formanden eller næstformanden og fire af de i § 12, stk. 1, nævnte medlemmer, således at forbrugerinteresser og pengeinstitutinteresser er ligeligt repræsenteret. Ankenævnet er beslutningsdygtigt, når der er mødt mindst én forbrugerrepræsen-

tant og mindst én pengeinstitutrepræsentant, uden at der herved ændres på antallet af stemmer, dvs. to forbrugerstemmer og to pengeinstitutstemmer.

Stk. 2. Ankenævnets kendelser skal være skriftlige. Kendelserne skal være ledsaget af en begrundelse og skal underskrives af formanden. Hvis en afgørelse beror på en flertalsbeslutning, skal dette på mindretallets begæring anføres i afgørelsen, og mindretallet kan i kendelsen begrunde sin stilling.

Stk. 3. En repræsentant fra Forbrugerklagenævnet skal til enhver tid have adgang til uden stemmeret at deltage i møderne.

§ 14

Stk. 1. Ingen må deltage i behandlingen af en sag, når

1. den pågældende selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,
2. den pågældendes ægtefælle, beslægtede eller besvogrede i op- eller nedstigende linje eller sidelinje så nær som søskendebørn eller andre nærstående har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er repræsentant for nogen, der har en sådan interesse, eller
3. der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om den pågældendes fuldstændige upartiskhed.

Stk. 2. Den, for hvis vedkommende noget af de i stk. 1 nævnte forhold foreligger, skal omgående underrette Ankenævnets formand herom.

Stk. 3. Ankenævnets formand træffer beslutning om, hvorvidt en person som følge af bestemmelsen i stk. 1 ikke kan deltage i behandlingen af en sag.

§ 15

Formanden for Ankenævnet kan beslutte, at en sag, hvori Ankenævnet har truffet afgørelse, skal genoptages, hvis særlige grunde taler herfor, herunder navnlig i tilfælde af

1. lovligt forfald hos en part, som ikke har ytret sig i sagen, eller
2. nye oplysninger, som - hvis de havde foreligget under ankenævnsbehandlingen - må antages at ville have medført et andet udfald af sagen.

§ 16

Stk. 1. Ingen af parterne betaler omkostninger i forbindelse med klagesagens behandling til den anden part. Samtlige omkostninger ved ankenævnsbehandlingen, herunder udgifter til de af Ankenævnet i medfør af § 9, stk. 2, indhentede erklæringer eller udtalelser, afholdes af Ankenævnet. Klageren skal dog altid betale et gebyr på 100 kr., som tilbagebetales, hvis klagen afvises af Ankenævnet, tilbagekaldes eller bortfalder, jf. § 8, stk. 4, eller hvis klageren får helt eller delvis medhold.

Stk. 2. Ankenævnet kan ved mundtlig forhandling efter § 9, stk. 1, godtgøre klagerens rejseudgifter m.v., når særlige grunde taler derfor.

§ 17

Stk. 1. Ved aftalen mellem Den Danske Bankforening og Danmarks Sparekasseforening fastsættes regler for Ankenævnets finansiering, budget, revision og regnskab m.v.

Stk. 2. Ankenævnet tegnes vedrørende de i stk. 1 nævnte forhold af de nævnte to foreninger i fællesskab.

§ 18

Ændring af vedtægter med tilhørende protokollat sker ved aftale mellem Den Danske Bankforening, Danmarks Sparekasseforening, Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet og skal godkendes af Forbrugerklagenævnet.

§ 19

Disse vedtægter med tilhørende protokollat, der er godkendt af Forbrugerklagenævnet, træder i kraft den 1. januar 1989.